



DIRVA

THE FIELD

Nr. 4

Sausio-January 15, 1959

Cleveland, Ohio

Lietuvos naujienų atranka

LIETUVOJE VYKDOMAS GYVENTOJŲ SURAŠYMAS

Surašymui pasiruošta, bet ar žinosime surašymo duomenis, labai abejojama.-Kiek Kaune gydytojų ir ligoninėse lovų.-Vincas Kudirka. minėtas tik Naumiestyje.

Šiomis dienomis Lietuvoje vyksta sovietinės valdžios suorganizuotas gyventojų surašymas (kritiškoji diena — sausio 15). Jeigu jis bus sąžiningai ir tvarkingai atliktas, susidarys labai svarbių ir įdomių duomenų apie padėtį Lietuvoje. Iš pasirengimų atrodo, kad surašymą stengiamasi atlikti rūpestingai. Tačiau surašymo duomenys bus statistikos valdybos žinioje, kuri yra centralizuota sovietinė įstaiga (Lietuvoje yra tik Maskvos priklausomas Statistikos Valdybos skyrius). Todėl sukaupti duomenys bus svetimos valdžios žinioje ir nuo jos pareis, kiek ir kokių būdu bei kokia forma tie duomenys galės kada būti žinomi viešumoj.

Pažymėtina, kad surašymo proga buvo pagaminti nauji detalūs miestų planai. Planų išrašus gavo surašinėtojai (kiekvienas savo rajono). Ta proga buvo pernumeruoti namai, kur numeracija nebuvo pakankamai tvarkinga. Kaune net kai kurios gatvės buvo pavadintos naujais vardais, nes buvo rasta, kad yra vieno ar per daug panašaus pavadinimo gatvių, dėl ko kartais įvyksta nesusipratimų. (Pavyzdžiui, Saulės gatvė Kaune buvo žaliakalnyje ir Alekseje). Tačiau miestų planai ir dabar tebėra neviešas dalykas.

Neseniai iš Lietuvos atvykusieji nepaprastai stebisi Vakaruose matydami, kad čia laisvai ir pigiai gali nusipirkti kiekvieno miesto planą...

AR PADAUGĖJO GYDYTOJŲ KAUNE?

Dabartinis Kauno miesto vykdomojo komiteto pirmininkas (atitinka buv. burmistro pareigas) Vladas

Kučinskis nurodo, kad 1939 metais Kaune buvo tik 597 gydytojai, o dabar jų esą beveik 900. Tuo pačiu metu nurodo, kad ir gyventojų skaičius Kaune išaugo iki daugiau kaip 200 tūkstančių.

Taigi, jeigu 1939 metais Kaune (154,000 gyventojų) buvo maždaug keturi gydytojai tūkstančiui gyventojų, tai dabar, atmetus tuos "beveik" ir "daugiau kaip" išėitų puspenkto gydytojo tūkstančiui gyventojų. Bet, jeigu tas beveik 900 yra, sakysim, 882, o "daugiau kaip 200,000" yra, sakysim, 228,000, tai išeina, kad ir dabar, kaip ir pirma, tėra maždaug keturi gydytojai vienam tūkstančiui gyventojų.

Lovų skaičius ligoninėse išaugęs nuo 1200 iki 4500 (Kauno mieste), tai yra, nuo aštuonių iki maždaug 20 vienam tūkstančiui gyventojų. Bet neužmirština, kad Universiteto klinikos, kurios daugiausia prisidėjo prie lovų skaičiaus padidinimo, faktiškai jau buvo beveik pastatytos nepriklausomybės laikais.

Bendrai Lietuvoje gydytojų ir ligoninių skaičius — tik ne kokybė — yra padidėjęs, bet medicinos pataravimas ypatingai nukentėjęs dėl vaistų stokos, kurių gydytojų bei lovų statistikos skaičiais, deja, negalima pavaduoti.

VALDINIS VINCO KUDIRKOS PAMINĖJIMAS

Gruodžio 28 dieną ir Lietuvoje buvo paminėtas Vincas Kudirka jo šimtojo gimtadienio proga. Minėjimas tačiau buvo labai apribotas — įvyko tik Kudirkos Naumiestyje, dalyvaujant tik žem-

mesniojo rango delegacijai iš Vilniaus. Apie sukaktį spaudoje pastaruoju laiku "neturėta progos" užsiminti, kitose Lietuvos vietose paminėjimus rengti "niekas nesiėmė iniciatyvos", todėl V. Kudirkos sukaktis Lietuvoje turbūt ir baigsis reportažu laikraštyje apie minėjamą Kud. Naumiščio salėje ir vainikų uždėjimą ant kapo.

Minėjimo iškilmių šeimininkai buvo Kud. Naumiščio rajono komiteto sekretorius (partijos) ir vykdomojo komiteto pirmininkas. Iš Vilniaus atvyko tik M. Meškauskienė (kultūros min. pavaduotoja), rašytojai E. Mieželaitis, V. Mozūriūnas, K. Korsakas ir B. Bramskus, be to, leidyklos redaktorius J. Tornau. Korsakas ir Pranskus buvo paskaitininkai.

Reportaže yra ir nuotrauka prie kapo — minėjimo dalyviai, vainikai. Vieta paminkle, kur iškaltas Lietuvos himnas, fotografijoje rūpingtonai užklota vainikais, tad ir nematyti, ar himnas tik paslėptas nuo didesnio akių kiekio, ar ir vėl išnaujintas, kaip kadaise...

KURSIŲ MARIOSE KASPIJOS ŽUVYS

Prieš keletą metų į Kuršių marias buvę suleista keletas tūkstančių iš Volgos žemupio atvežtų sazanų — karpių giminės žuvų. Tos žuvys, esą, gerai aklimatizavosi ir gerai veisiasi bei auga, neblogiau kaip Kaspijos jūroje.

• Sovietai pasirašė sutartį su Kolizėjaus rūmais New Yorke dėl parodos suruošimo liepos ir rugpjūčio mėnesį. Tuo pačiu metu Maskvoje bus suruošta amerikiečių paroda.



Sausio 15 d. sukanka 36 metai, kai dalis Mažsios Lietuvos, Klaipėdos kraštas. 1923 m. sausio 9 d. prasidėjusio sukilimo pasėkoje prisijungė prie laisvosios Lietuvos. Nuo- traukoje — Neringos žvejai ruošiasi "bėgti į marias".

VAKARŲ EUROPOS PINIGINĖS REFORMOS

Europoje karo padarytos ekonominės žaizdos užgydytos ir jos atidarė kelių naujoms reformoms

J. KAZLAUSKAS

Vienas iš svarbiausių Vakarų Europos (įskaitant Angliją) ūkinio gyvenimo įvykių 1958 m. buvo piniginių reformos, leidžiančios vietinę valiutą laisviau išeisti į užsienį. Jų svarba ir pasekmės pradės rodytis šiais metais.

Ši didelė valiutos reforma yra sveikas ir logiškas reiškinys, vedas į laisvesnę tarptautinę prekybą, kurios Vakarų pasaulis seniai laukė. Jos pagyvins prekių pasiūlymą, tarp valstybių ir per ilgesnį laiką padidins eksportą bei importą.

Be laukiamų teigiamų savybių yra ir rizikos, nes jei bent vieną iš 10 Europos valstybių, įvedusių naują piniginių vienetų atsiškaitymo tvarką, nepajėgs kontroliuoti viduje infliacijos ir palaikyti aukštą eksporto lygį, sutiks milžinišką problemą — nuolatinį aukso ir dolerių atsargų mažėjimą.

Priežastys, kurios privedė prie dabartinių valiutos reformų, minėtinos:

1. Pasaulinio karo padarytos ekonominės žaizdos V. Europoje jau yra užgydytos. Ūkis klesti ir tai įgalina bei suteikia stipresnį vaidmenį pasaulinėje prekyboje ir politikoje.

2. Vak. Europa, išskyrus Prancūziją, turi reikiamas dolerių ir aukso atsargas, kurios leidžia valiutos iškeitimo suvaržymus atleisti.

3. Pasiekus šiandieninį ekonominį V. Europos lygį, valstybės pagamina daugiau prekių, mažiau reikia pirkti JAV, todėl ir mažesnė dolerių paklausa.

4. Anglija, davusi pradžią šioms reformoms nori, kad jos svaras būtų populiariausias ir pajėgtų konkuruoti Bendroje Europos Rinkoje, kuri pradėjo veikti šio mėnesio pradžioje. Prancūzija, Italija, V. Vokietija, Olan-

dija, Belgija ir Luksemburgas sudaro Bendrąją Europos Rinką. Anglija į ją neįeina.

Paprastas pavyzdys jums suteiks daug pilnesnį vaizdą. Štai jis:

Mr. Jones, Londono gyventojas, parduoda automobilį į Prancūziją. Jis už savo prekę gauna prancūzų frankus. Jones nori išeisti frankus į markes, nes plieną automobiliams gaminti jis perka V. Vokietijoje. Prancūzų valdžia, keičiant franką į markes daro suvaržymus. Pirmiausia reikia mokėti išeitimo bei banko patarnavimo mokesčius. Taip pat siekiama, kad dalis frankų už importuotą automobilį liktų Prancūzijoje perkant jos gamintas prekes.

Jei franko iškeitimo suvaržymų į užsieninę valiutą nebūtų, Mr. Jones nebūtų priverstas mokėti išeitimo mokesčių ir pirkti Prancūzijos prekių. Ir tie padaryti valiutos pakeitimai duoda daugiau laisvės prekybininkui už savo pinigus pasirinkti prekę ir jos kilmę.

Anglijos valiutos varžytų paliosavimas yra ypatingai reikšmingas, nes ji ir jos sterlingo bloko valstybės (Kanada, Indija, Pakistanas, Australija ir Naujoji Zelandija) perka apie pusę visų tarptautinėje prekyboje parduodamų prekių.

Prancūzija, be minėtų pakeitimų, dar sumažino ir franko vertę. Ji nutarė palaipsniui įvesti sunkųjį franką.

(Nukelta į 4 psl.)

NAUJAUSIOS ŽINIOS

• Valstybės sekretorius Dulles pareiškė, kad jo ir kitų Amerikos vyriausybės narių pasikalbėjimai su Sovietų vicepremjėru Mikojanu, šiuo metu viešiniu Amerikoje, turi tikslą tik pasikeisti nuomonėmis, bet tai nėra jokios derybos.

• Vakarų Vokietijos kancleris atmetė sovietų pasiūlymus dėl taikos sutarties, statydamas kaip pagrindinę sąlygą, kad visos Vokietijos būtų pravesti laisvi rinkimai.

• Sovietai teiravosi Olandijos vyriausybės, ar ji sutiktų priimti Molotovą ambasadoriumi Olandijoje. Kaip žinoma, Molotovas, po nušalinimo iš vyriausybės, buvo paskirtas sovietų ambasadoriumi į Mongoliją. Perkėlimas jo į Vakarų Europą reikštų sovietų diplomatoje svarbius įvykius.

• Prezidentas Eisenhoweris Baltuose Rūmuose tarėsi su respublikonų vadais dėl naujojo biudžeto, kurį jis patieks Kongresui. Biudžetas sieks apie 100 milijonų dolerių. Respublikonų

vadai sako, kad apie mokesčių sumažinimą negali būti ir kalbos.

• Prancūzijos naujasis premjeras Debre pareiškė norą susitikti su britų premjėru Macmillanu apsvaistyti abiejų kraštų politiką. Šis jų susitikimas įvyks artimiausiu laiku.

• Belgijos vyriausybė ketina Kongo įvesti demokratinį režimą, kuris duotų šiai kolonijai didesnę nepriklausomybę. Dar šiais metais bus pravesti rinkimai į Kongo parlamentą. Ši kolonija Belgijai priklauso jau 50 metų ir turi 13 milijonų gyventojų.

• Kipro salos gubernatoriaus pareiškė: jei graikai atsisakys nuo teroristinių veiksmų, iš kalėjimų bus paleisti politiniai kaliniai.

• Chruščiovo sekretorius Aleksandras Usov, 39 metų, praeitą savaitę nusinuodijo.

• Irano šahas prašė rancos buvusio Italijos karaliaus Umberto dukters, bet ši nenorinti būti Irano imperatorienė.



KAIREJE: Australijos Lietuvių Bendracmenės suvažiavimo, įvykusio gruodžio 28-30 d. Melbourne, dalyviai. Plačiau apie suvažiavimą 4 psl.



Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344.

Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor-in-Chief: Balyš Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Dijos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: HEnderson 1-6344.

Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Vyr. redaktorius: Balyš Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ DĖL VATIKANO NUTARIMŲ

Mūsų spaudoje yra pasirodžiusių priekaištų "Bendruomenės vadams" dėl jų "nesusigaudymo" Vatikano Lietuvos Pasiuntinybės likiminėje byloje.

Šiuo pranešama, kad tokie priekaištai yra be pagrindo ir tam tikrų asmenų daromi tendencingais sumetimais. JAV Lietuvių Bendruomenei iš pat pradžių buvo aišku, kad jos pareiga ir uždavinys daryti visa, idant būtų išlaikyta Vatikano Lietuvos Pasiuntinybės senoji padėtis. Šiuo tikslu JAV LB Centro Valdyba kreipėsi į Vatikano Valstybės sekretorių kard. D. Tardinį tokiu raštu (anglų kalba):

"Esame painformuoti apie Lietuvos atstovo nepakvietimą į oficialias Vatikano iškilmes praėjusių švenčių metu. Iš šio Vatikano elgesio reikia daryti išvadą, kad jis arba keičia Lietuvos atstovo ligi šiol turėtą padėtį, arba siaurina Lietuvos Pasiuntinybės prie Vatikano veiklą.

Kadangi Lietuvių Tauta į laisvajame pasaulyje tebeveikiantis Lietuvos pasiuntinybes žiūri kaip į Lietuvos Valstybės nepriklaus-

somybės ir laisvės simbolius, tad Lietuvos Pasiuntinybės prie Vatikano veikimą taip pat laiko Sovietų Rusijos įvykdytos agresijos nepripažinimu.

Šitokių Vatikano laikymusi Lietuvių Tauta didžiausi ir gėrėjosi. Gi Vatikano nusistatymo keitimas Lietuvos Pasiuntinybės atžvilgiu reikštų ne tik triumfą Lietuvos okupantui, bet ir milžinišką moralinį smūgį katalikiškai Lietuvių Tautai, juo skaudesnį, kad Vatikanas būtų pirmasis iš laisvojo pasaulio kraštų pasikėsinęs į Lietuvos pasiuntinybių veikimą.

JAV Lietuvių Bendruomenės vardu prašome Jūsų Eminenciją panaudoti visą savo įtaką Lietuvių Tautai apsaugoti nuo naujos jai tykančios skriaudos grąžinant Lietuvos Pasiuntinybės prie Vatikano buvusią padėtį — leisti jai veikti pilnomis diplomatinėmis teisėmis".

Turimomis žiniomis, į kard. Tardinį taip pat kreipėsi PLB Valdyba, LB Chicago Apygarda, New Yorko LB priėmė rezoliuciją Naujųjų Metų sutikime ir t.t.

LB CV inf.

VINGIAI IR PERSPEKTYVOS

~~~~~J. P. P.~~~~~

Mikojano išvyka į JAV suerzino Kinijos komunistų viršūnes. Esa, Čruščiovas, pasirašydami Mikojaną į Ameriką, sulaužė pažadus, duotus praeitą gegužį Mao-cetungui. Tada Čruščiovas buvęs pasižadėjęs nepradėti kalbų su Vakarais, pirma nepasitaręs su Kinijos komunistų vadovybe.

Viduriniuose Rytuose vėl didėja įtampa. Senos varžybos tarp sovietų ir Vakarų dėl įtakos Vid. Rytuose artėja prie naujos krizės. Reikalas liečia Asvano užtvanką, Iraką, Iraną.

Prieš trejetą metų JAV ir Britanija pasiūlė Nasserui padėti užtvanką pastatyti. Vėliau pasiūlymas buvo atšauktas. Nasseris užgrobė Suez kanalą. Skubiai išsikio Maskva, ir šiuo metu ji jau turi monopolį. Nasserio-Čruščiovo sutarties leidžia Maskvai kontroliuoti pylimo statybą. Tai užkerta kelią Vakarams dalyvauti pylimo statyboje ateityje ir Nasserį glau-

džiau suriša su Maskva.

Prieš pasirašydami sutartį su sovietais, Nasseris buvo pasiūlęs užtvankos ir Aleksandrijos uosto statybą vokiečiams. Bonna pasiūlė kredita 47 mil. dolerių sumai. Tada Nasseris statybą atidavė rusams. Bonoje dabar tikima, kad Nasseris pripažins Rytų Vokietijos režimą, nors buvo pasižadėjęs to nedaryti. Tai sumaišytų Vak. Vokietijos prekybinius planus Vid. Rytuose.

Aštuonios komunistinės vyriausybės pasirašė prekybos sutartis su Iraku, — per 6 mėnesius. Tai labai greitas tempas. O prekyba su Vakarais tebėra įstrigusi. Vakarų diplomatai tebetiki, kad premjeras Kasemas nėra komunistų šalininkas. Bet JAV ir britų firmos susiduria vis su didesniais sunkumais Irako bankuose, įstaigose...

Jeį Bagdado raudonieji užgrobs Irako naftą, jie kontroliuos apie 20 nuošim-

# 86-tas KONGRESAS IR 1960 m. PREZIDENTAS

## Respublikonai mažumoje

Sausio 8 d. Washingtonė susirinko 86-tas Kongresas, su žymiai pakitėjusiu atstovų sąstatu:

Pereito lapkričio mėnesio kongreso rinkimai respublikonus paliko tik su 153 Atstovų Rūmų nariais iš 435 ir su 34 senatoriais iš 98 (su dviem Aliaskos senatoriais). Tokio didelio pralaimėjimo respublikonai neturėjo nuo 1943 m.

Pats save sulikdavo žymus Kalifornijos senatorius William Knowland, savo kandidatavimu į gubernatorių pakeisdamas pačios Kalifornijos politinį veidą. Senatas neteko žymiausio anti-sovietinio žmogaus, kuris buvo senate respublikonų vadas ir ryšys tarp senato ir prezidento.

Knowland sugalvojo kandidatuoti Kalifornijos gubernatorium, tikėdamas rasiąs trumpiausią kelią 1960 ar 1964 metams į prezidentus. Pasitraukęs iš senatoriaus ir pralaimėjęs gubernatoriaus vietą, liko paprastu piliečiu: sugrįžo prie savo šeimos leidžiamo laikraščio Oakland mieste.

Buvusį respublikoną gubernatorių Knight Knowlandas nustūmė kandidatuoti į senatą. Bet ir gubernatoriaus ir senatoriaus vietas laimėjo demokratai.

## Nixono padėtis susilpnėjo

Kongresan susirinkus į demokratų ūpas linksmas; respublikonai tariasi, kokios strategijos laikytis ir kokios jų progos bus 1960 metais. Jie posėdžiauja, tariausi su Eisenhoweriu ir su viceprezidentu Nixonu. Kai respublikonai Kalifornijoje pralaimėjo, Nixon pozicijos Kalifornijoje taip pat susilpnėjo.

Eisenhoweris 1960 metais jau negali kandidatuoti. Iki pereito lapkričio rinkimų aiškiausiu respublikonų kandidatu į prezidentus buvo laikomas Nixonas. Po to, padėtis pasikeitė. Jei Eisenhoweris išbaigs savo termną iki 1960 metų, Nixonas partijos konvencijoje gali būti tik vienas tarp atsiradusių naujų stiprių kandidatų.

Lapkričio rinkimai davė dar vieną netikėtą reiškinį: Kai kitur respublikonai smarkiai pralaimėjo, New Yorko valstybėje milijonierius demokratas Harrimanas pralaimėjo, ir gubernatorium išrinktas kitas milijonierius, respublikonų sąrašė, Nelsonas Rockefelleris.

Po to liberalai respublikonai, Nixono priešininkai, pradėjo akciją, pirsdami Rockefellerį respublikonų kandidatu į prezidentus prieš konservatyvų Nixoną,

čių visos naftos produkcijos Vid. Rytuose. Vakarų Europa tebėra priklausoma nuo Vid. Rytų naftos ir labai susirūpinusi seka įvykių eigą.

150 Irako armijos ir aviacijos karininkų, kaip patiriama iš Pragos, atvyko čekoslovakijon, kad pasimokyti vartoti sovietinius ginklus.

## K. S. KARPIUS

kuris anksčiau pasedino kalėjiman sovietams dirbusį valst. departamento aukštą pareigūną Alger Hiss už vogimą slaptų dokumentų. Kai po to Nixonas 1952 metais kandidatavo į viceprezidentus, jis susilaukė atkakliausio smerkimo. Tiktinta, kad Eisenhowerio nelaimės, jei Nixonas bus kandidatu.

## Nelsono laimėjimo misterija

Dabar jau skleidžiami gandai, kad Nixonas neturės progos būti išrenkamas prezidentu, kaip tai atsitiko su Taftu anais laikais, kelis kartus neleidžiant jį nominuoti.

New Yorko valstybė turi didžiausią skaičių partijų delegatų prezidento nominavimo konvencijoje, ir jiems vadovaus Rockefelleris, populiarus New Yorko valstybės laimėtojas. Nixonas iš kitos pusės, gaus Kalifornijos balsus, kurių yra taip pat gausu, bet, Kalifornijai atsidūrus demokratų rankose, jo pozicija žymiai silpnės, negu Rockefellerio. Iki šiol bent Nixonas turi partijos vadų pritarimą. bet ta pozicija pradama griauti.

Gubernatorių Rockefelleris naujai užėmęs pareigas, skaitosi liberalas, ir kadangi partijoje eina taisymanis tarp liberalų ir konservatyviųjų, vieningumo ten nėra.

Kodėl New Yorko už Rockefellerį balsavo ir žydai ir negrai ir kitai, kai ten dažniausiai būdavo išrenkami demokratai?

Žinantieji tikrina, kad Rockefellerio laimėjimas priklausė nuo tam tikrų sumetimų. Jo rinkimų vajuas užpakalyje stovėjo ta žydė Anna Rosenberg, kuri buvo prezidento Trumano paskirto ne į savo vietą, kuri tapo krašto apsaugos sekretoriaus padėjėja. Jos žinioje

atsidūrė skyrimas-rinkimas valdžios tarnautojų, į 115 valdinių įstaigų su jos žinia buvo priimta per milijoną tarnautojų. Ji, kaip toliau žinantieji įrodo, užpildė krašto apsaugos departamentą komunistais ir raudonaisiais. Jos tarnybos metu, senatorius McCarthy tyrė komunistų veiklą karinėje tarnyboje ir susilaukė atkakliausio radikalų pasmerkimo.

Ji, toliau tikrinama, išnaudodama krašto apsaugos departamento poziciją, priverė pašalinti kryžius nuo Amerikos karių, palaidotų užsieniuose, kapų. Ir ji užpildė Vokietiją negrais karėiviais, su žinomomis liūdnomis pasekmėmis.

Jeigu ji tikrai vadovavo Rockefellerio išrinkimui respublikonų gubernatorių, už to gal slypi tikslas pirmiausia neprileisti 1960 metais Nixoną nominuoti prezidentu, ir nominavus Rockefellerį, vėl atitraukti nuo respublikonų tuos milijonus balsų, kurie New Yorko už Rockefellerį balsavo, ir išrinkti prezidentu demokratą, su pagalba unijų vadų, kurie per demokratų partiją siekia krašto diktatūros.

## Ir taip būna...

Viena Ridgewood miesto moteris, norėdama pasiskubinti namų ruošą, paliepė vaikams seną alaus dėžę įmesti į besikūrenantį židinį. Pasirodė, kad joje buvo likę dvi pilnos alaus dėžutės, kurios sprogo ir į kambarį paplė karštus pelenus.

Motina su dulkių siurbliu suvalė pelenus ir jį padėjo į rūbų spintą. Praėjus kelioms minutėms spintoje kilo gaisras, nes karšti pelenai uždegė siurblyje esančias dulkes.

Connecticut valstybės policija sulaukė du automobilius važiuojant virš 80 mylių greičiu. Viena važiuotojas, kitam jo sūnus.

## VELYKINIAI SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Naujas Maisto Produktų Kainaraštis 1959 metams.

Senieji kainaraščiai panaikinami.

MAISTO SIUNTINIAI PER 4-5 SAVAITES pasiekia gavėją. Maitas įskaitytas į kainas. Persiuntimui ir licencijai už 20 sv. (brutto) į Lietuvą \$750; už 40 sv. (brutto) \$10.50. Į Sibirą po \$1.40 kiekvienim 20 sv.

### KAINARAŠTIS.

|                     |        |                      |        |
|---------------------|--------|----------------------|--------|
| 1. cukrus 1 sv.     | \$0.25 | medus 1 sv.          | \$1.15 |
| ryžiai 1 sv.        | 0.40   | kava 1 sv.           | 1.95   |
| manų kruop.         | 0.45   | kakao 1 sv.          | 1.95   |
| makaronai           | 0.40   | arbata 1 sv.         | 2.85   |
| miltai              | 0.25   | saldainių            | 1.20   |
| sviestas            | 0.30   | riesutų              | 1.40   |
| sūris               | 1.15   | citrinų sv.          | 0.75   |
| pieno milt.         | 1.10   | apelsinų sv.         | 0.70   |
| margarinas          | 0.90   | džio. vaisių mišinys | 0.80   |
| tankai kiau.        | 0.85   | figų                 | 0.70   |
| kumpis              | 1.75   | slyvų dž.            | 0.70   |
| kumpio dešra        | 1.30   | razinkų              | 0.60   |
| salami dešra        | 1.40   | abrikosų             | 0.90   |
| ham roll            | 1.15   | šokoladas            | 2.20   |
| kepenų paštetas     | 1.15   | pipirai kartūs       | 1.40   |
| bekonas             | 1.30   | cinamonas            | 1.40   |
| lašiniai            | 1.05   | babkų lapai          | 1.25   |
| kiaulienos 350 gr.  | 1.25   | vanila 100 gr.       | 0.50   |
| mielės 75 gr.       | 0.50   | valg. alyva 1½ sv.   | 1.00   |
| kepin. soda 100 gr. | 0.50   | sardinkos dėžut.     | 0.40   |
| gabalinis cukrus    | 0.30   | makriliės dėžut.     | 0.50   |

Kainos galioja iki atšaukimo. Velykiniai siuntiniai turi būti pasiųsti ne vėliau kaip vasario 26 dienos.

## ORBIS Export Import

2258 So. Sacramento Ave., Chicago 23, Ill. Tel. BI 7-6362.

4414 So. Rockwell St., Chicago 32, Ill. Tel. YA 2445.

3570 W. Vernor, "GAIVA", Detroit 16, Mich.

2100 61 St., Kenosha Wisc. Tel. OL 4-2373.

Patarnavimas ir informacija lietuvių kalba.

## LAIŠKAI

### NAUJĄ DIRVĄ PAVARCIUS

Tik ką perverčiau naują Dirvą. Daro tikrai gražų ir malonų bei patrauklų išpūdį. Popieris geresnis už pirmiau buvusį, nuotraukos aiškes, raidės lengvai įskaitomos ir t.t. Iš pirmų išpūdžių galima tikėtis gero pasisekimo, ypač gausiai įliustruojant iš lietuviško gyvenimo veiklos ir nuotykių. Gero vėjo.

Dr. S. Biežis, Chicago

### PRASO ATITAISYTI

Tamstos redaguojamam laikrašty, Dirva Nr. 99 (1958 m. gruodžio mėn. 29 d.), korespondencijoje "Iš kilmės prie Vinco Kudirkos paminklo Clevelande", korespondento (bv) yra ir toks sakiny: — "Pagerbtuvėse nesimatė ALT skyriaus vadovų, kuriems pasiūlymus rengti Vinco Kudirkos minėjimus priderėjo atlikti ir baigmini, vainiko padėjimą prie paminklo veiksmą".

1958 m. gruodžio mėn. 25 d. LB Clevelando 1 Apylinkės pirm. p. J. Virbalis mane painformavo, kad vainiko padėjimas prie Dr. V. Kudirkos paminklo Kultūrinuose Darželiuose Clevelande įvyks 1958 metų gruodžio 28 d. 12 val., ir kad "ai atliks LB 1 Apylinkės valdyba.

Iš kilmės ir vainiko padėjimo metu prie Dr. V. Kudirkos paminklo Kultūrinuose Darželiuose, kaip ALTo Clevelando skyriaus vicepirmininkas, pirmininkui J. Daugėlai išvykus atostogų, ir dalyvavau. Tose iš kilmės dalyvavo ir daugiau valdybos narių.

Tenka apgailestauti, kad korespondentas (bv), rašydamas kalbamą korespondenciją, tyčia ar netyčia, prasilenkė su tiesa, tuo darydamas skriaudą ALTo Clevelando sk. valdybai.

Lionginas Lečnickas, ALTo Clevelando sk. v-bos vicepirm. ir einas pirmininko pareigas.

### BUVAU NUSTEBINTAS

Gruodžio 29 d. Dirvoje atspausstas straipsnis apie žymiausius lietuvių gyvenimo įvykius bei sukaštis 1958 metais. Buvau nustebintas, kad į šią kategoriją nebuvo įtraukta Lietuvos skautijos 40 metų sukaštis ir 4-ji lietuvių skautų Tautinė Stovykla.

Lietuviškos skautijos įtaka jaunimo auklėjimui ir lietuviškų vertybių puoselėjimui turėjo ir turi labai daug teigiamos įtakos, tad yra visai prasminga šios garbingos organizacijos ketvirtą dešimtmetį priskaityti prie svarbiųjų mūsų tautos įvykių.

Tautinė Stovykla, įvykusi rugpjūčio mėn. prie Detroito, irgi buvo nekasdieniškas įvykis mūsų tremties gyvenime. Viena paradu metu stovykloje buvo išrinkti 1008 skautai ir skautės. Tai bene didžiausias lietuviško jaunimo susibūrimas bet kada buvęs Amerikos kontinente. Tačiau ne tiek skaičius, kiek stovykloje vyravusi nuotaika, sukelusi dalyvių pasidžiavimą savo lietuviška kilme, turėtų būti aukštai vertintina visų lietuviškų institucijų.

Romas Kezvs, Brooklyn.

# Keletas Bačiūno samojų ir vienas kitas pabarimas

Visa J. Bačiūno "Kelionė į Pacifiko kraštus" buvo išspausdinta DIRVOJE, tad man kiek baugu varginti gerbiamųjų skaitytojų dėmesį. Juk mums nėra laiko vieną kartą paskaityti, o dar antrą kartą, — ar pakvaišote? Bet kadangi pasaulis privalo susidėti ne tik iš išmintingųjų, bet vietomis juos pravartu atmiešti ir pakvaišusiais, tai perbėgdamos ilgos kelionės puslapius aš pasibrežiau kelio liką vietų, vildamasis su malonumu jomis pasidalinti plačiau. Man jos parodo gyviausią Bačiūną jo reportažuose. Tos akimirkos nelabai sensta ir pakartojus. Štai...

Plaukimas laivu, kai jūra per rami: — "Plaukdamas net nesijauti, kad esi jūroje. Net pradėjo darytis nėjau, — jūra per daug rami, o jūrose būnant juk kai kada norisi, kad jos būtų audringos, kaip poetai sako. Biznieriui kartais irgi panori būti poetiškos dvajos žmonės."

Tahiti salos mados: — "Visi vietiniai gyventojai — basi ir tedėvi gana mažai drabužių. Vyrai su visai trumpom kelnaitėm, o moterys užsimerkusios vieną sijonuką, ir dar gerai, kad tas sijonukas atrodo, kaip sijonukas..."

Apie Tahiti šokėjas: — "Visų šokių išraiškos pagrindiniai bruožai, tai rankų mosikavimas ir ypač apatinės kūno dalies kraipymas, kai kada ir smarkus kojų pakraipymas. Man buvo sakyta, kad tai geriausias šokėjas ir ne viena iš jų šokių pradėjo mokytis nuo 6 metų amžiaus. Iš tikrųjų, čia buvo ir šešerių metų amžiaus berniukas ir mergaitė, kurie šoko tokius pat šokius, ir... nepasakyčiau, kad būtų blogiau pašokę."

Apie Fidži salos šokėjus: — "Šokėjai turi ilgus durtuvus, darytus iš medžio, su dideliu akmeniu, prireštu kitame gale. O jau staigimas, kriokimas, kojomis trypimas! Vaizdas svečiui visai nemalonus, bet nieko nepadarysi, reikia rodyti

## BRONYS RAILA

gražią miną, nes tai — tautinis šokis"...

Apie lietuviškus klubus, kurie prašo jiems siuntinėti knygas ir laikraščius nemokamai: — "Pasiteisinama, kad tas skiriama visuomenei, kad klubai tam tikslui pinigų neturi, kad tai bus lietuviškos kultūros palaikymas... Draugijos ir klubai savo reikalams, namams, barams įtaisyti išleidžia šimtus ir tūkstančius dolerių, pinigų tada yra, bet kai reikia vieną kitą knygą ar žurnalą užsisakyti, — tai jau jų "nėra"...

Kad Australijos lietuviai nesikivirčytų: — "Australijos lietuviai ir taip jau pačios geografijos yra plačiai išbarstyti po šį didžiulį kontinentą. Jeigu jie dar barstytųsi ir savųjų tarpe, tai greit pakriktų, kaip Griego bitės".

Apie tuos, kurie spaudoje Lietuvą dergia: — jis taip rašo "gal netik dėlto, kad buvo skirtingose partijose, nes panašiais purviniais verčiasi ir tie, kurie yra buvę tose pačiose partijose ar organizacijose, kurias dabar, Amerikon atvykę, spaudo ir niekina. Rašo gal ir dėl to, kad praityje kas su kuo buvo susipykęs ar vienas iš kito merginą paviliojęs. Tai dabar puiki proga "atsilyginti". Laikraščių rašalas juk dėl to iš gėdos neparauduoja".

Geriausias būdas netekti lietuviško jaunimo: — "Mūsų tėvai ar protėviai, atvykę į šį kraštą ne iš laisvos Lietuvos, bet iš rusų pavergtos, patys daugumoje beraščiai ar šiaip tik geresnės medžiaginės padėties ieškodami, ar bėgdami nuo kariuomenės, dažniausia labai negražiai kalbėdavo apie toli paliktąją tėvynę: kad ten buvusi tik baudžiava, skurdas, vargas, blusos, tamsybė, purvas... Ar nuostabu, kad jų vaikai, tokias tėvų kalbas tegirdėdami, gėdijosi būti lietuviais? Ar nuostabu, kad,

laikraščiuose pasiskaitę panašių Lietuvos niekinimų ir perdėjimų, jie nebenorėjo nieko bendro turėti su tokia spauda, nei su lietuviškomis organizacijomis".

Apie vyrui būtiną atsargumą: — "Pasisakysiu teisybę, kad ne apie Adelaidės gražuolės australes čia noriu rašyti. Nebuvo man nė laiko, nė reikalo jų lankyti, o be to, gal už tai ir mano generolas būtų pradėjęs bartis: sakyti, nebe laikas į svetimas žiūrėti"...

Mažytis pažiūrų skirtumas nuo socialdemokratų, kalbant apie Vladą Poželą: — "Žinojau, kad mūsų pažiūros kai kuriais klausimais yra skirtingos: esu taip pat socialus ir demokratas, bet ne socialdemokratas, o galima pasakyti — nacionaldemokratas, tautininkas".

Apie J. Pyragiaus planus: — "J. Pyragiaus gražiai įrengtame name, salone ant sienų, po stiklu sukabinta daug visokių medalių, gautų už sportinius ir kitokius pasižymėjimus... Paklausiau, ką jis mano toliau su jais daryti. "Kai paaugs anūkai, tai atiduosiu pažaisiti, bet būtų gaila, kad jie tuoj viską išmėtys", atsakė juokaudamas"...

Praktiško biznierių pramatomai: — "K. Butkus turi didelę baldų krautuvę, šalimais kitą namą su elektros reikmenimis, šaldytuvais, krosnimis ir kitomis namų įrangimo prekėmis, o prie šio dar atskirą laidotuvių įstaigą su koplyčia. Parodė mums ir karstų sandėlį. Pagalvojau, kad jei tiek daug vizitų turėsiu savo kelionėse, tai gal jau būtų naudinga vieną iš anksto užsisakyti"...

(Bus daugiau)

Phoenix miesto policija areštavo vieną nepilnametį, kada šis pakėlė triukšmą valgykloje. Pakviesta motina pasiskolino iš policininko diržą, liepė nusimauti kelnes ir visų akyvaizdoje gerokai išlupo minkštą vietą. Policija, be jokio tolimo sprendimo, jaunuolį paleido.

## GRANDINĖLĖS DARBAI IR VEIDAI



Clevelando lietuvių tautinių šokių grupės Grandinėlės šokėjai vasario 8 d. dalyvavo Clevelande Jaunimo vakaro programoje. Nuotraukoje (viršuje) šokėjai A. Balčiūnaitė, K. Žygas, A. Modestavičius, Ig. Stasaitė ir A. Šenbergas šoka "Našlinį Jonkėlį". Viršuje: L. Kasperavičiūtė. Apačioje: A. Alkaitytė, A. Šenbergas, K. Žygas, G. Sniečkus, G. Neimanas ir J. Čailiūsyte.

## Knyga apie išėjusius negrįžti

Iš spaudos išėjo nauja Mariaus Katiliškio knyga "Išėjusius negrįžti". Tai stambus, apie 540 psl., gražiai išleistas ir įrūstas reprezentacinis leidinys. Išleido Terra, viršelio apvalus pieštas dail. A. Kurausko. Kaina nepažymėta, bet pardavinėjama po 5 dol.

Marius Katiliškis, kaip savo puikiajame romane "Miškais ateina ruduo", taip ir šioje knygoje, brandus, stiprus, stebinantis talento

jėga. Jis vaizduoja nesenos praeities vaizdus ir įvykius, prabėgomis jau liesus mūsų literatūroje, bet iki šiol neparaudytus tokiu ryškumu ir gilumu. Veikalas skirtas dramatiškam mūsų pabėgėlių pasitraukimui į Vakarus per žemaičių pulkus, vokiečių apkasų kasimo komandas, per liūtis, klampynes, speigus, pūgas, per badą, šaltį ir utėles, be vilties kaip nors pamatyti Vakarus už apsupimo žiedo ir per stebuklą vis dėlto atsirasti Va-

karuose. Ne visiems pabėgėliams teko matyti šitas knygoje vaizduojamas pragaras, bet visiems, kurie jį matė ir išgyveno, užteks jo siaube prisiminimų iki mirties.

Autorius yra vienas iš tų, mačiusių ir išgyvenusių, ir tai dar daugiau: vienas iš paskutiniųjų. Čia ne atsiminimai tikrąja ir grynąja atsiminimų prasme. Čia knyga apie gyvenimą ir mirtį tūkstančių mūsų tautiečių visose Rytprūsių ir Mozūrų pakelėse, klaidiame Gdynės apsupimo pragare.

## PORTRETAS

HENRI TROYAT

(4)

Po pono Bogasse Oskaras Malvoisiną kvietė iš eilės visus kaimo gyventojus. Tiesa, ponas Bogasse buvo šį tą pasakojęs apie kažkokius nepasisekimus, ir gerieji žmoneliai jau nujautė, kad jų laukia nusivylimai, vos tik spėjus peržengti "Penatų" slenkstį. Tačiau kiekvienas savo širdies gėmėse tikėjo, kad tik kaimyno siela teuzsitarnavusi griežtesnio pavaizdavimo. Jaunos merginos ėjo pozuoti su gėlėmis už ausies ir spalvotais šaliais ant krūtinės, tartum tikėdamos, kad jų papuošalų pagalba galėsiančios užslėpti kurią nors sunkią nedorybę. Vyrai, prieš pasirodydami pas Malvoisiną, ėjo išpažinties galvodami, kad, pasisakę kunigui ir gavę bažnytinį atleidimą, galės išvengti ir aštrios dailininko akies. Senos moterys frizavosi plaukus ir skutosi ūsus. Visame kaime vyko karštos lenktynės, siekiant suspindėti kūniška ir dvaisiška grožybe. Tikrai atrodė neįtikima, kad šiame kukliame ir garbingame kaime neatsirastų nė vieno charakterio, kuris galėtų būti pastatytas pavyzdžiu kitiems. Tačiau nuo meilių vaikų iki bedančių senų, nuo apkūnių moterų iki saule įdegusių vyrų — visi jie, be išimties, buvo demoniškojo teptuko sudarkyti. Palaipsniui, "Penatų" sienoms užsipildant naujais portretais, Terrats-les-Flots kaime didėjo Oskaro Malvoisino priešų skaičius.

Tačiau nesėkmės, visus juos vienodai palietusias, nepakako, kad jie taikiai gyventų savo tarpe. Tiesa, jie visi vienodai galvojo, kad dailininkas juos subiaurojo, bet iš kitos pusės, Oskaras Malvoisiną jiems buvo atvėręs akis, ir jie visi vienas kito saugojosi. Jie, pilni neapykantos, šnairavo vienas į kitą. Nekalčiausi veidai, kuriuos jie ilgus metus pažinojo, nebeteikė jokio pasitikėjimo. Užpirkimai ir prekybinės sutartys buvo atšaukiamos, pamačius antrosios pusės partnerio portretą pas žmonių vengiantį "Penatų" šeimininką.

— Nepatariu tau parduoti žemę Cocozui, — kalbėjo atsargus tėvas sūnui. — Mačiau jo sielą. Tai tikriausio sukčiaus atvaizdas.

— Mano siela vargu ar bėra verta daugiau, — atsakė sūnus.

Į tai tėvas atkirto išmintinga patirtimi:

— Savą sielą das vis galima pataisyti. Tačiau kitų sielų reikia saugotis, kaip maro.

Merginos, pasirodusios vestuvėms, atšaukdavo pažadus, Oskaro Malvoisino freskose pamačiusios savo sužieduotinių nepakenčiamus charakterius. Vyrai bardavo savo žmonas, o žmonos koliodavo vyrus, nes Oskaras Malvoisiną buvo atvėręs jų akis. Ginčų ir nesantaikos audra ištiko sodžiu. Šeimose, kuriose ligšiol viešpatavo santaraka, prasidėjo slaptos kovos. Žmonės sulyso, jie tapo bailūs, pikti, nervingi. Kaimo bernai iš keršto daužė dailininko langus. Ir kiekvieną rytą Oskaras Malvoisiną savo pašto dėžutėje rasdavo laiškų, perpildytų įžeidinėjimais.

Melancholijos ir žmonių bailumo slėgiamas, jis labai retai teiseidavo iš namų. Su savo draugais Paryžiuje buvo nutraukęs visus ryšius, ir jo niekas nelankė. Nutapius

visus Terrats-les-Flots gyventojus, jam beliko tik daiktai, kurių sielas jis tapė, ir jo negyvosios gamtos paveikslai buvo baisūs pasižiūrėti.

Dažnai jis ištisas valandas praleisdavo savo dirbtuvėje, liūdnu žvilgsniu stebėdamas freskas, kuriomis buvo išpuošęs kambario sienas. Dviejų aukštų erdvėje jį supo gausybė baurių pavidalų. Šimtai veidų, sugrūstų tarp grindų ir lubų, įspraustų tarp durų ir langų, kirtosi žvilgsniais iš dešinės ir kairės. Iš ten, nuo sienų, dvelkė negyvas, bet sunkus ir baisus pasaulis. Vienas šnairavo į kitą, šypsojosi, verkė, šaukė tyloje. Tai buvo siaubingų pabaisų knibždėlynas, kankinąs slogutis, dienos šviesos išsiveržęs pragaro vaizdas. Buvo ten veidų lajaus gelsvumo, raupų suėstų, su įkritusiomis nosimis ir godžiomis burnomis. Veidų, pilnų kvailumo ir sangviniško pasitenkinimo, veidų, kuriuose atsispindėjo piktybė, ir veidų, pro kurių storas lūpas tryško tik žemieji polinkiai. Vieni turėjo sieros geltumo ragus, kituose matėsi ožio ragučiai. Daug moterų buvo su ūsais ir barzdomis. Kai kurie vyrai turėjo komplikuočius kuodus ant galvų ir stambių perlų karolių ant kaklų. Vaikai buvo su kiklopų akimis. Seniai savo žaliomis lūpomis čiulpė orchidėjas. Jaunos merginos rūkė pypkes. Ir virš kiekvieno paveikslą trumpas įrašas skelbė siaubingą panašumą: "Motinos Dantesque siela... Tėvo Cocoz siela..."

Iš tikrųjų ir patį Oskarą Malvoisiną, peržiūrėjus freskas, apimdavo siaubas. Kaip mieliai būtų jis, bent vieną vienintelį kartą, tapęs kilnią sielą, kuri būtų įkvėpusi jo teptuką ir vedžijusi kilnaus atvaizdo linijas. Bet ligi šiol dar nebuvo radęs objekto, kuris būtų buvęs vertas tokio tobulumo.

(Bus daugiau)

# SVARSTYMAI

## IS JAUNESNĖS IR VYRESNĖS KARTOS VISUOMENININKŲ SUSIRAŠINĖJIMO

# SU NEPALANKIOMIS SĄLYGOMIS REIKIA KOVOTI!

NAUJŲ METŲ sąvarta ir persitvarkymai pačioje DIRVOJE sudarė ilgesnį pertrauką SVARSTYMŲ spausdinime. Turimuose laiškuose dar tęsiamas pažiūrų į vieningos vadovybės problemą. Aiškumo sumetimais Jauniaus ir Žiliaus laiškus skeliamė pusiau ir suporuojame viena kitai artimesniasias jų dalis.

Rašo:  
L. JAUNIS ir V. ŽILIUS

Jaunius Žiliui  
1958 m. gruodžio 15

... Jūs sugadinot man Padėkos Dieną. Jeigu tautininkai tikrai taip jaučiasi ir mano taip elgtis, kaip rašote, tai man liūdna.

Liūdesio priežastis yra ne tiek mūsų politikos nesėkmių priminimas Jūsų lapkričio 25 dienos laiške (jau išspausdintam 93 čiam Dirvos numery), kiek išvados, padarytos įsakmiai ar menamai. Viena pagrindinė išvada, kurios prieinama dideliu nuoseklumu, man gan aiški:

Kadangi "mūsų išievinėj bendruomenėj dabar nėra sąlygų vienai vadovybei" ir "vargu ar tokios sąlygos gali būti sudarytos,"

kadangi "viena politinė vadovybė naudinga, pageidaujama, bet ne būtina,"

todėl "dauginis susiorganizavimas... gali būti patenkinamas nepasiekto centralizacijos pakaitalas."

Kad vedate prie tokios išvados, rodo ir tas, kad tur būt kiekviena pastanga už koordinuotos veiklos primatą, yra atremiama to negalėstingo "bet":

"Ar tik nebūsi pats nutašęs dar vieną akmenį Lituanikos aikštei požemių viešpatijoje remontuoti, kai pasakai, kad koordinuota veikla yra būtinybė... Tai puiki išvada iš teoriškų samprotavimų, bet..."

"Vienas politinis centras jiems [tautininkams], be abejo, teigiamas ir siektinas dalykas, bet..."

"Toliau sakei, kad viena politinė vadovybė yra geresnei veiklai reikalinga sąlyga. Tas taip. Bet..."

"Vienos vadovybės naudos niekas neginėja. Bet..."

Ne ieškodamas aritmetinio tikslumo, manau, galiu pasidaryti išvadą, kad Jūs šiame laiške, o Dirva savo paskutiniu kėleriu metų

puslapiuos, jei ir atiduodat 10 savo energijos procentų įrodyti jungtinio darbo svarbą, likusiu 90% svoriu dar vis čiažot jau ir taip išievinijos visuomenės daugumos paramą greičiausiai praradusį Vliką ir, gal net nejučiomis, lyg šmaikščiu botagu, gerokai suduodat pačiai jungtinių pastangų idėjai. Tas, mano galva, nepateisinama. Vienas dalykas — kvestionuoti tam tikro politinių partijų junginio, tam tikros suderinto darbo priemonės priimtumą, bet visai kas kita ir, kaip man tebeatrodo — net nuodėminga ištaiga yra kruopščiu nuoseklumu nuvertinti patį sutelktinio ryžto reikalą.

Aš dar nesu ir nenoriu būti įtikintas, kad teorinė srity Jūsų išvada turi sekti iš pagrindinės prielaidos, t. y., kad nūdienos politikų nesugebėjimas sutilpti viename išievinijos politinė veiklą derinančiam organe pateisina "veiklos būdų gausą". Praktika gali būti priversta būti tokia, kokia ji yra dabar. Tačiau idėja, kuri, lyg ta vis dar savo vietos nesurandanti dišia, neturėtų būti pažeista.

Ir štai dėl ko. Politinis sąjūdis — ir man vis daugiausiai rūpi Nepriklausomybės Talkos grupės — nėra analitikų būrys, kuris, indukcijos dėsniais nuostatęs liūdną mūsų politinės sveikatos stovį, imtų ir pasiūlyti suradęs diagnozei raiškia etiketę: prastai! Man atrodo, kad sąjūdis turėtų stengtis ne referuoti sąlygas, o jas formuoti.

Man liūdna dėl tos rezignacijos, kuria dvelkia Jūsų samprotavimai. Jei rezignacija čia, tai gal ateis eilė ir rezignacijai dėl nepriklausomybės idėjos? Gal, kaip

Antanas Jasmantas šeštam Literatūros Lankų numery patriotiką poezijoje, pavadinsit tai irgi "praeinančių dienos reikalu?" Juk nėra gi nepriklausomybės, faktas. Tai gal ims kalbėti — nėra, tai ir nėra, ką bepadarysi, gal kaip nors apsieisim?

\* \* \*

Žilius Jauniui  
1959 m. sausio 6 d.

... Nenusimink, taip jau baisiai blogai nėra, kaip aną Padėkos Dieną nugalvojai. Visų pirma, aš neįtariu, kad rezignavimas dėl vieningos vadovybės veda taip toli. Lietuvos nepriklausomybės idėjos aš nelyginčiau su vieningos vadovybės idėja svarbumo požiūriu. Pirmoji yra pagrindinis tikslas, antroji — priemonė. Nemačiau, kad skeptiškas nusiteikimas dėl priemonės vestų į tokį patį nusiteikimą ir dėl tikslo. Tai viena.

O antra — ir ta priemonė, ta vieningos vadovybės idėja, pasirodo, nėra taip jau galutinai užmiršta ir apleista. Tu, atrodo, norėtum, kad tautininkai gal net kaktomis sienas laužytų besiverdami link tos vienybės idėjos. Na, tokia pasiūlymą gal ir nepavyks suraginti, ypač, kai kaktose jau yra nuo to nemaža gužų... Bet, leidžiant laikui daryti savo įtaką, ta idėja iš akių neišleidžiama. Kai tik progą pasitaiko, nevengiama ta linkme žengti nors žingsnelį.

Štai kaip tik, bene tuo pat metu, kai gavau Tavo liūdną laišką, pasirodė vienas viešas pareiškimas. Dėl mūsų išievinijos organizuoto kultūrinio santykiavimo su Maskvos organizuotais kultūrininkais Lietuvoje...

Reikalas, sakysim, ne pačios didžiausios svarbos, bet anomis dienomis vienas iš aktualijų. Viešas pareiškimas buvo padarytas delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų Seime. Tiesa, ta delegacija lyg ir nėra skirta būti tik reprezentacija santykiuose su kitų tautybių veikėjais. Tačiau turbūt būsi pastebėjęs, kad tos delegacijos parašų eilėje yra visų mūsų dabar veikiančių politinių centrų atstovų parašai. Argi tai neįsidėmėtina? Visų "nesusitariančių veiksmų" vadų parašai po vienu bendru pareiškimu!

Žinau, tas nepatenkins Tavo (ir daugelio, gal ir mano!) noro matyti vieną bendrą, šio kiais tokiais rinkimais su visuomene susiradusią ir į ją atsirėmusią vadovybę. Bet vis dėlto tas faktas, kad bent kai kuriais atvejais "nesusitariančių veiksmų" gali sutarti, yra

KAIRĖJE: Justinui Mackevičiui. Standard Federal Savings prezidentui šį mėnesį suėjo 50 metų, kai jis vadovauja šiam lietuvių bankui Chicagoje, kurio kapitalas 65 milijonai dolerių. Banke dirba 60 tarnautojų, jų tarpe ir garsusis mūsų dainininkas Stasys Baranuskas. Dirvos nuotrauka



Naujasis Prancūzijos prezidentas de Gaulle ėmėsi ekonominių suvaržymų...

## VAKARŲ EUROPOS PINIGINĖS REFORMOS

(Atkelta iš 1 psl.)

Prancūzijos frankas Amerikos civilinio karo metu buvo stipriausias piniginis vienetas, bet paskutiniai du karai jį labai suvargino, numušdami jo vertę.

Frankas, kaip piniginis vienetas, yra žinomas nuo 12-jo šimtmečio, o jo moderni istorija prasidėjo 1803 m. balandžio mėn. 7 d., kada jo vertė buvo nustatyta 2.90 miligramų aukso, arba 5 frankai yra lygūs vienam doleriui. Tas kursas laikėsi iki Pirmojo pasaulinio karo.

Karo metu frankas suliepsėjo, ir pokarinis laikas jo nepagydy. 1928 m. yra pirmoji oficiali franko nuvertinimo data. R. Poincarė vyriausybė 25 frankus prilygino vienam doleriui.

Antrasis pasaulinis karas ir pokarinis metas reikiamai mušė franko vertę. 1940 m. 40 frankų stovėjo dolerio lygyje, o po aštuonių metų, 1948 m., 214 frankų buvo lygūs vienam

reikšmingas ir viltingas. Gal turėkim kantrybės, ir jie ims dažniau rasti tokių progų, ir gal kai kas iš to išsirutulios...

Pastarųjų dienų problema, iš Vatikano kilusi, tą viltį vėl gerokai nustumdė. Tiesa, ta pati delegacija irgi paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame ragino visus — dauginiu būdu! — griebtis akcijos, tai yra, reaguoti, prašyti, kad Lietuvos pasiuntinybės statusas Vatikane būtų išlaikytas. Tačiau paskiri veiksniai tuo požiūriu turėjo kiek skirtingų nuomonių. Konkrečiai kalbant, Vlikas ėjo atstupstas, Taryba Čikagoje pasirodė "kas galva tai razumas"... Visuomenė instrukcijų nelaukė. Veikė dauginiu būdu. Ir vyravo nuomonė, kad kuo daugiau telegramų bei laiškų Lietuvos pasiuntinybės reikalui bus Vatikanan išsiųsta, tuo geriau.

Esu tikras, kad tų telegramų turinys nebuvo griežtai suderintas. Ir gerai, nes tik taip galėjo būti regimas jų autentiškumas ir nuosirdumas. Visi vadovavosi tik vienu tikslu, o ne viena instrukcija iš vadovybės kanceliarijos.

Ar tai pagelbėjo, ar ne — gal netolima ateitis parodys, bet manau, kad nepagadino. Bent Vatikane dabarčiai ir istorijai liks pluoštas dokumentų, kad 1958 metų paskutinėmis dienomis laisvuosiuose kraštuose buvo daug lietuvių, kurie degė Lietuvos nepriklausomybės idėja ir stengėsi ginti ją kaip išmąnydami...

doleriui. Gi 1949 m. jau 350 frankų reikėjo oficialiai nupirkti vieną dolerį.

1957 m. frankas gavo vėl smūgį nuvertinant iki 420 frankų, o praeitiei metai 493.7 franko yra vieno dolerio vertė. Paskutinis smūgis atėmė 17.5% franko vertės.

Tolimesnė franko ateitis priklausys nuo prancūzų mokesčių mokėjimo, kaip pilietinės pareigos supratimo, Afrikoje vykstančiojo karo ir eksporto dydžio. Šiuo metu Prancūzijos prekybos balansas neša kas mėnesį beveik 60 milijonų dolerių deficitą.

Sunkusis frankas lygus 100 dabartinių frankų arba penktadaliui dolerio, kurio įvedimas bus baigtas 1960 m. Prancūzai tikisi, kad pastovumas prilygs V. Vokietijos markei arba Šveicarijos frankui.

## IŠ AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMO

Gruodžio 28-30 dienomis Melbourne įvyko Australijos Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas, kuriame dalyvavo 68 atstovai.

Kadangi daugiausia lietuvių gyvena N. S. W. valstybėlėje, tai daugiausia iš praleidęs daug brangaus laiko, besiginčiant ir bekalbant apie VLIKą. Ačiū Dievui, šis suvažiavimas VLIK ir Lietuvos Nepriklausomybės Tarką traktavo lygiateisiais ir be ginčų abiem pasiuntė sveikinimus. Bet laiko vistiek neliko rimtai pasvarstyti mokyklų reikalus ir kultūrinę veiklą, nes buvo keičiamas ALB Bendruomenės statusas.

Susirinkusieji tik sužinojo, kad Canberroje veikia šeštadieninė lietuvių mokykla su 2 mokiniiais ir 1 mokytoju...

Iš privačių pasikalbėjimų su atstovais sužinojau, kad kitoje mažoje lietuvių kolonijoje, būtent Geelonge, esą apie 30 šeštadieninės mokyklos mokinių ir apie 30 mergaičių skaučių, o berniukų skautų vos 3. Iš tų duomenų galėtume pasidaryti išvadą, jog Canberros inteligentiškesnė ir Australijoje lietuvių kolonija yra be prieauglio, o Geelonge daugiau mergaičių gimsta. Tikrenybėje nieko nėra nenormalaus nei Canberroje nei Geelonge. Ir jeigu būtų buvę pranešimai iš apylinkių veiklos ir svarstomi šeštadienių mokyklų reikalai, tai būtų paviškėję, jog ne tik Canberra, bet dar ir Geelongas privalo iš kitų apylinkių veiklos pasiimti, kad ir berniukų mokinių ir skautų būtų mažiau kaip mergaičių.

Šio suvažiavimo metu buvo suorganizuotos pirmos lietuvių kultūros dienos Australijoje.

Šio suvažiavimo metu buvo iškeltas svarbus sumanymas, būtent, kad ALB Krašto Valdyba, susitarusi su latvių ir estų bendruomenių vadovybėmis Australijoje, kasmet per Kalėdų šventės ruošų bendras Baltų kultūrinės savaitės.

Prieš suvažiavimą buvo

(jn)



# TRŪKSTA SANKCIJOS

## KEISTENYBĖ

Bolševikinė santvarka toli ne viskas sutvarkyta taip sandariai, kaip atrodo turėtų būti. Centralizuotos diktatūros drausminių marškinų siūlės tai šen tai ten prayra. Dėl to pasitaiko neįtikėtiniausių keistenybių.

Viena iš tokių keistenybių vaizduojama vadinamame "feljetone", kurį perspausdiname iš 1958 m. gruodžio 19 d. "Tiesos".

Feljetonais dabar tenai vadinami ne šiaip jau pašaipiniai rašinėliai, bet suliteratūrinti reportažai apie faktus, kurie reporteriui atrodo neigiami, smerktini, dėl kurių norima viešai pasiskųsti arba tiesiog įskųsti. Dabartiniuose "feljetonuose" vardai ir pavardės nepramanyti, o tikri. Ir faktai paprastai tikri, tik satyrišku stilium atpasakoti. Asmenys, apie kuriuos spaudoje (ypač TIESOJE) pasirodo "feljetonas, nieko gero iš to negali tikėtis. Nors, atrodo, kartais tas ir "laimingai praeina".

Nors iš esmės tie "feljetonai" yra ne kas kita, kaip įskundimai ("donosai"), bet tuo pačiu metu jie yra dabar viena iš įdomiausių literatūros rūšių Lietuvoje... Iš vienos pusės — jie dažniausia esti gambiai parašyti. Iš kitos — jie atskleidžia įdomių, tiesiog nusistebėjimą sukeliančių faktų (gal kartais kiek ir "pagražintų").

Čia dedamas "Tiesos" korespondento A. Marcinkevičiaus rašinys, pavadintas "Trūksta sankcijų", rodo, jog net bolševikinė prokuratūra pasitaiko prokurorų, apie kuriuos gali būti labai įvairių spėjimų.

Tekste minimas "Kapsukas" čia reiškia Marijampolė. "Pavienininkas" — dar nesu'olektvintas sklypininkas, kuriam yra paliktas žemės sklypas privačiai naudoti, paprastai tokioje vietoje, kur sklypas dėl kokių nors priežasčių nebuvo įmanoma įjungti į kolchozą. Pagal 1956 metų sovietinius statistikos duomenis, Lietuvoje tokios nesukolektvintos žemės dar yra apie 10,000 hektarų (beveik ketvirtadalis nuosimnio naudojamos žemės).

trejetą metų. Per tą laiką mūsų "herojaus" gyvenime daug kas pasikeitė. Svarbiausia, jis vis dėlto tapo prokuroru. O gaila! Jeigu ta klaida nebūtų įvykusi, nereikėtų, galbūt, dabar rašyti feljetoną...

Tapęs prokuroru, Bartninkas vaistais daugiau nebeprekiavo. Jis užsiiminėjo daug rimtesniais reikalais, tik, žinoma, toli gražu ne tokiais, kokie tikti prokurorui.

Bartninko veiklos pradžia — Kazlų Rūda. Ten, Skriaudžių apylinkėje, "Gegužės Pirmosios" kelūkyje gyvena ir jo tėvas Juozas Bartninkas, pavienininkas. Ir tvirtai jo pilni gyvulių, ir kišenėje niekada vėjas nešvilpauja. Pasikinko arkliuką — braukšt į Kapsuką... Prisipirko rugių — braukšt į Kauną. Stai tau kelios šimtinės į kišenę. Ir kodėl nespėkuliuoti, kodėl neganyti gyvulių kolūkio laukuose — sūnus juk prokuroras, o už jo pečių ramu, saugu.

Senis Bartninkas taip ir darė. Užsimanė užsiauginti rugių. Pasisėjo visą hektarą... kolūkinėje žemėje. Nepasisekė — atėmė.

— Neduosi, — šaukė. — Pasisėjau, ir mano.

Teko iškviesti miliciją. Surašė apylinkės tarybą aktą už gyvulių ganymą kolūkinėje žemėje. Bartninkas — nė klaudyti nenori. Surašė antrą — Bartninkas tik šaiposi.

— O šito ar nenorit, — rodo jis medinį kuolą mokesčių inspektoriams ir apylinkės tarybos darbuotojams, atėjusiems reikalau-



ti baudos. Ir prie pat nosies užsklendžia jiems duris.

Sekantį kartą durys vėl neatsidaro. O pamatęs einantį pro šalį kolūkio pirmininką V. Rinkauską, senis "budi" su kuolu rankose.

— Teisingai, tėve, — kursto senį Feliksas. — Spėk tu jiems visiems į barzdą... Ir rašo raštą apylinkės tarybai:

"Apylinkės tarybos sprendimas neteisėtas ir neįvykdytas. Aktas surašytas tuo metu, kai gyvuliai jau nesiganė kolūkio žemėje (!). Prašau aktą anuliuoti..."

Skaityto rytą pirmininkas J. Gecevičius tą raštą, kraipo galvą. Įeina aukštas vyriškas, ir, net "labas rytas" netaręs, griebia pirmininką už krūtinės.

— Tai tu, šunie, mano tėvą skundei... Aš su tavim vakare atsiskaitysiu.

Gal ir blogai būtų baigęsi pirmininkui, jeigu nebūtų žmonės subėgę.

... Ejo kartą kolūkio pirmininkas V. Rinkauskas ir pirmos brigados brigadininkas J. Kuliesius pro Bartninko sodybą. Žiūri — karvės ganosi nenugrėbtose rugienose.

— Ką čia su juo terliotist! Paimt gyvulius ir viskas, — pasipiktinę tokiu savavaliavimu, nutarė vyrai.

Nespėjo jie dar ir pagaltuoti apie tai, gi išbėga iš trobos mūsų "herojus" su savo broliu Donatu. Nė žodžio netarę, užlaužė pirmininkui rankas.

— Mušk jį, tik juridiskai, kad žymės nebūtų, — kurstė broį Feliksas.

Pirmininkas mėgino paaiškinti.

— Jūs žmogus mokytas, paaiškintumėt tėvui...

— Ramiai, be kalbų, — šaukia prokuroro padėjėjas. — Bėk nuo mūsų žemės, arba atsiseivink su savo žmona...

— Jūs nepažeidinėkit įstatymų ir nerėkaukit, — tildė įsisiautėjusį chuliganą V. Rinkauskas.

— Tu mane įstatymų nemokyk! Aš pats prokuroras ir geriau už tave juos žinau.

Nuėjo garsas apie Feliksą Bartninko žygdarbius iki milicijos, rajono vadovų ir net iki respublikinės prokuratūros. Atvyko darbuotojai. Surašė apie Bartninko veiklą raštą ir pasiūlė nubausti jį... iškeliant į kitą rajoną, po to, kai į jo vietą bus parinktas kitas žmogus (!)

Nuo aprašytų įvykių prabėgo nemaža laiko. Nemaža naujų išdaigų prikrėtė ir Bartninko tėvas. Neatsilikta nuo jo ir sūnelis. O neseniui jis dar kartą nuste-bino visus vilkaviškičius: savavališkai užgrobė kitam piliečiui skirtą butą.

— Gražink butą, — sako jam rajono vadovai.

— Negražinsiu, — atsako Bartninkas. — Ką jūs man padarysit? Aš pats prokuroras!

Sukčiai ir spekuliantai apie Bartninką geriausios nuomonės. Gina jis juos geriau už advokatą.

Mato rajono vadovai — nepajėgs su Bartninku susitvarkyti ir šaukiasi į respublikinę prokuratūrą. Vėl atvyko draugai, išvyko pasipiktinę Bartninko elgesiu, bet kol kas jokio akto dar neparašė. Kas žino, ką jie galvoja?

O Vilkauskio rajono teismo, prokuratūros, milicijos

**VIRSUJE:** Teisininkų Draugijos Clevelando skyriaus nariai praeitą savaitę buvo susirinkę S. Lazdinio bute apsvaistyti organizacinius reikalus ir išklausti S. Lazdinio paskaitės: "Teisėjo nepriklausomumo ribos". Nuotraukė iš kairės: J. Liudžius, P. Mikšys, J. Krygeris, S. Lazdinis, L. Lekniecas ir F. Mackus.

Dirvos nuotrauka

## TORONTO

Prezidento A. Smetonos penkioliktųjų mirties metinių minėjimas įvyks Lietuvių Namuose sausio 24 d.

Apylinkės Valdyba Vasario 16-ąsias minėjimą ruošia Imperial kino teatro salėje, kur vyriausieji kalbėtojai bus teisningumo ministris Fulton.

Dr. J. Urbaitis persikėlė į naujas patalpas 2259 Bloor St. W. 1st. telef. RO 6-6791 ir namų — LE 5-4229.

## MARGUTIS

Yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išleina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turtingas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill. Metams \$5.00.

• Sausio mėnesio 11 dieną Pelkių žiburėlis atidarė šeštąjį savo darbo sezoną, perduodamas Montrealio Lietuvių Teatro statytos Balio Sruogos Milžino Paukšmės ištrauką, režisuotą Birutės Pūkelevičiūtės. Pelkių žiburėlio literatūrinės valandėlės, paruošiamos Sambūrio Sviesos Chicago skyriaus, jau šešti metai transliuojamos Margučio radijo bangomis.

darbuotojai ir rajono vadovai mums štai ką pasakė:

— Ir kaip tokiame žmogui leidžia dirbti tokiose aukštose pareigose? Juk tai chuliganas su universiteto ženkleliu atplė ir diplomu kišenėje. Išvyt jį, kaip iš universiteto kartą buvo išvyt už chuliganizmą, kad nekompromituotų tarybinio teisininko vardo.

Tokios nuomonės daug kas Vilkauskioje.

Bet trūksta respublikos prokuratūros sankcijos.

A. Marcinkevičius ("Tiesos" koresp.).

the **MAYCO'S** 2 **BASEMENT** stores  
DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

Eagle ženklai padidina sutaupas...

**PASAKIŠKA!**

**Drip Dry**

Arnel ir Cotton

**KASDIENINĖS**

**SUKNELĖS**

**4.44**

• Juoda • Mėlyna • Rožinė • Lelijinė

DYDZIAI 12 iki 20 ir  
14½ iki 24½

Būk puošni ir gražiai atrodanti tose klasiškai sukirptose Arnel ir cotton suknelėse, kurios reikalauja labai mažai arba visai nereikalauja lyginimo ir išlaiko šviežią išvaizdą. Smulkių kvadratėlių marginys.

Stilius A...  
Zipper Front  
suknelė  
su atverčiama  
apikakle,  
dviem kišenėmis  
ir trumpomis  
atlenktomis  
rankovėmis.

Stilius B...  
Shirtwaist  
Classic  
Sagos iki juosmens; su 2 kišenėmis, atverčiama apikakle,  
Sheat sijonu!

Užsakymai paštu ir telefonu priimami...  
Skambink CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement Misses' and Women's  
Dress Department, Downtown and  
On the Heights

## STALINO PĖDOMIS...

1957 m. balandžio mėn. Chruščiovas nutaria su savo priešais galutinai atsisakyti. Jis apgalvoja nuostabiai nekalta sceną, pasiūlydamas iškilmingą Leningrado 250 m. sukakties minėjimą. Kad Leningradas buvo įkurtas 1703, o ne 1707 metais, Chruščiovo neįsijauja.

Kai Chruščiovas su Bulganinu vyko vizituoti Suomijos, Leningrado iškilmės oficialiai dar nebuvo pradėtos. Leningrade jie buvo sutikti milžiniškos minios. Paties Chruščiovo patvarumui, minia kelia klausimai dėl 1949 metais Leningrade vykusio valymo, kurių metu beveik visi partijos garbingieji buvo išžudyti ar į druskos kasyklas pasiųsti.

— Mes nenurimsime, kol visi atsakingieji už savo gėdingus darbus nebus pašalinti teisman. Aš norėčiau turėti draugą Malenkovą čia, šiandien, kad jis galėtų pasakyti mums, kas buvo iš tikrųjų atsakingas už šimtus nekaltų Leningrado draugų žudynių ir deportacijų. — kalbėjo Chruščiovas, kuris pats buvo Stalino vyriausios budelis ir išžudė bei ištrėmė milijonus nekaltų vyrų ir moterų ukrainiečių.

Malenkoviui ta kalba buvo bombos sprogimas. Tarp Malenkovo, Molotovo, Kaganovičiaus ir jų sėbrų kilo panika.

Chruščiovas grįžęs iš Suomijos, šaukiamas į nepaprastą prezidiumo posėdį. Jau buvo suplanuota Molotovą pasodinti partijos sekretorium, o Chruščiovą nužeminti į žemės ūkio ministrus. Taip pat buvo suplanuota nušalinti ir Chruščiovo seną sąjungininką generolą Serovą iš saugumo šefo posto. Jo nušalinimui prašė maršalą Žukovą paramos. Bet šis atsiskakė. Posėdžio pradžioje prezidiumo daugumas buvo prieš Chruščiovą. Net Bulganinas buvo įsijungęs prieš jį. Bet visa tai buvo Chruščiovo suplanuota ir preciziškai apskaičiuota. Pačiu dramatiškiausiu momentu posėdinį įsiveržia Centrinio Komiteto karių grupė šaukdamas: "Kas čia dabar darosi?" Chruščiovas, turėdamas užnugarį jėgą, pareikalauja, kad Serovo nušalinimas ir jo paties nužeminimas turi būti referuotas Centraliniam Komitetui. Viskas pagal planą. Chruščiovo vyrai suskrenda iš provincijos kariškais lėktuvais. Jie atmeta prezidiumo daugumos nutarimą. Tą patį padaro ir armijos maršalai su Žukovu priešaky. Chruščiovo priešų likimas išspręstas ir užantspauduotas. Stalino planuotas 1953 metais valymas dabar įvykdytas, pasaulį nustebinusiu sąmokslu.

Maršalas Žukovas buvo girtas. Taip maršalas Žukovas, kuris daugiausia yra prisidėjęs prie Chruščiovo triumfo, 1957 m. liepos 14 saulėtąją dieną buvo girtas. Žinoma, jis nebuvo girtas nuo degtinės, kuri jam buvo pilama traukiny, vykstant iš Maskvos į Leningradą. Jis buvo girtas nuo minios šauksmo ir ekstazės,



kuri jam buvo parodyta prieš sutikimo vartų. Girtas nuo jam suteiktos krašto apsaugos ministerio pozicijos ir įtakos, suteiktos kaip prezidiumo nariui. Būdamas džiaugsmo apsvaigintas, jis padarė baisią klaidą.

Žukovas, būdamas minios apsuptas, pasakė kalbą. Jis pakartojo maždaug tą patį, ką buvo prieš keletą dienų pasakęs Chruščiovas. Tik Žukovo versijoj buvo mažas skirtumas. Štai jo žodžiai: "Mes turime nubauti visus, kurie yra atsakingi už tuos gėdingus tautos žudymus, — šaukė maršalas, — ne tik tuos, kurie kaip Malenkovas, atvyko čia pagal Stalino įsakymą paskandinti kraujuje jūsų Lenino partijos. Ne, visi tie turi būti nubauti, kurie aprobavo šį vaiduoklišką Stalino nusikaltimą".

Chruščiovas buvo Centriname Komitete prie rašomojo stalo, kai Žukovo kalba jam buvo paduota. Jis ją skaitė daug kartų. Kiekvieną atvejį ji buvo iššaukianti. Diplomatai, kurie tada sutiko Chruščiovą priėmimoose, sako, kad jis buvęs labai nervingas ir išsigandęs. Ir nestebėtina. Jis nutarė nusikratyti Žukovą, o tai buvo daug sunkiau, negu nusikratyti Malenkovą, Molotovą ir kitais.

Žukovas ir Chruščiovas buvo draugai ir sąjungininkai nuo Stalingrado mūšių. Chruščiovas daug kartų užtarė Žukovą pas Staliną. Po Stalino mirties Žukovas pagelbėjo Chruščiovui eliminuoti Beriją, Malenkovą ir kitus. Žukovas pastatė armiją už Chruščiovą. Ar armija būtų prieš jį, jei jis eliminuotų Žukovą patį? Du faktoriai nulėmė Chruščiovo pasitikėjimą saugiai įvykdyti sunkią operaciją.

Komunistų partija niekad neleido armijai pasidaryti politiniu junginiu. Ten nuolat vyko siojimai ir intrigos.

Svarbiausia ir reikšmingiausia buvo tai, jog Chruščiovas parėmė maršalų reikalavimus kabineto posėdžiuose, kad raudoncijai armija būtų pajėgi netikėtam Vakarų užpuolimui atominiiais ginklais. Chruščiovas davė pirmenybę sunkiajai pramonei, atominiams ginklams ir tolimo skridimo raketoms.

Ir štai raketų gamybos vyrai praneša jam, kad jie yra pasirengę iššauti sputniką. Chruščiovas nudžiungia. Sputniko dūmų debesys pridengs Žukovo garbę ir tautos jausmus. Jis pasiunčia Žukovą vizituoti Tito.

Spalio 4 d. maršalas nuvyksta Sevastopolin ir įžengia į kreiserį Kuibyšev, apsuptas didesnės pompos ir didybės, negu visos Rusijos caras. Chruščiovas iš džiaugsmo trina rankas. Ši kelionė yra nauja "pakviesk į vaišes" likviduok" technika.

1958 m. kovo pabaigoje buvo ištumtas "dygnis" Bulganinas, Chruščiovas pasiėmė ir jo postą. Visa galia sujungta į vienas rankas, kaip ir Stalino laikais.

Tu pačių metų pabaigoje nušalintas Serovas. Ir klusniajam tarnui panaudota "pakviesk į vaišes ir sukopok" metodas. Po kelių dienų Bulganinas atliko išpažintį: "esu nusikaltėlis, tik neatimkite partijos bilietą!" Jis prisipažino, nukrypęs nuo partijos linijos. Bet jo išpažintis dar laikoma nepakankama.

Šių metų pirmomis dienomis pro mėnulio zona

## PIRMOJI KRATA MANO BUTE

Vyrai mane draugiškai pasveikino. Aš pasiūliau jiems pisco ir jie mieliai išgėrė. Slėpiau savo išgastį, kaip beįmanydamas. Man iš karto buvo aišku, kad jie atvyko daryti kratos. O tai turėjo reikšti ištremimą iš Peru.

— Jūs esate apskustas, sinjore, — pasakė kriminalinės policijos valdininkas. — Esate įtariamas, kad naudojate slaptą siųstuvą. Mums reikės apžiūrėti butą.

Mintyse gyvai svarsčiau susidariusią būklę. Neatėjo jokia išganinga mintis. Dar tebebuvo naujokas. Turėjau kovoti ir su savo pulsui. Tebebuvo jautrus. Tik vėliau, daug vėliau, prieš eidamas į kartuves, sugebėjau galutinai suvaldyti nervus. Kaip visi einantieji mirti. Tada ten nė vienas nepamišdavo.

Bet Limoje, savo kambaryje, išsigandau, pamatęs valdininkus.

— Leiskite, senjore? — pasakė jie ir pradėjo viską vartyti.

Paneigti jau nebebuvo įmanoma. Policijos inspektorius prakitavo iš uolumo. Jo kakta blizgėjo drėgme. Gal jį papirkti? Buvi dvi galimybės: arba jis priims tūkstantinį banknotą, kurį

praskrido "Lunikas". Chruščiovo taurė pilna laimės. 1913 m. britų treniruotas futbolistas dar kartą išpyrė — ir tai komplikučiausia, visą pasaulį nustebinusį įvartį.

(Pabaiga)  
Vertė K. Jurgutis

glamžiau kišenėje, ir išeis, arba paims... ir pasiliks. Telegrafo specialistas parodė aparatą, ir inspektorius paklausė:

— Senjore, kas čia?  
— Siųstuvai, — atsakiau.  
— O ką jūs su juo veikiate?  
— Perduodu žinias.  
— Tai blogai. Aš turiu jus suimti.

Jį paveikė mano atviras atsakymas. Jis nesuprato, kodėl aš taip atsakiau. Jis papurtė galvą ir tyliai nusikeikė. Susidariau įspūdį, kad į kratą jis nekreipė tiek daug dėmesio, kiek aš.

— Aš dirbu kelioms kasyklų bendrovėms, — pareiškiau. — Esu radijo inžinierius. Daugelis firmų, kurioms dirbu, naudojami savaime siųstuvais. Tam reikalui jos turi leidimus. Tai galima kiekvienu metu patikrinti. Kai aparatas sugenda, jos atneša man pataisyti. Tuo būdu aš užsidirbu pinigų.

Kriminalinės policijos valdininkas vis kraipė galvą. Papasakojau istoriją dar kartą.

— Kuriai bendrovei dirbate vakar trečią valandą?

— Manau, Fernandini geležies kasyklos.

— Neperdavėte jokių karinių žinių?

— Ne, — atsakiau. — Apie tokius dalykus neturiu supratimo. Niekada nesu buvęs kareiviu.

— Tad jūs nesate šnipas?

— Klausė jis.

— Tikrai ne.

Jis priėjo prie manęs, nusisypsojo ir paplojo mano petį. Džiaugėsi, taip leng-

vai išsprendęs painų klausimą. Mes dar išgerėme keletą stiklų pisco, paskui jis išėjo. Niekada daugiau jo nebemačiau.

Kitą rytą įsiregistravau britų-amerikiečių ligoninėje. Apsimečiau olandu, tikėdamas, kad ligoninėje nerasiu tikro olando. Pasisekė. Simuliavau inkstų skausmus. Gydytojas manė, kad kažkas netvarkoje su tulžimi.

Palatoje buvo dar penki vyrai. Greit susidraugavome. Belošdamas pokerį, beveik užmiršau savo uždavinį. Bet trečią dieną prakalbinau:

— Iš kokio laivo, Johnny?

— "Dispatch".

— Kas tai, ar ne minų gaudytojas?

— Laikas tave, vaikine, paimti į laivyną. Ne, tai kreiseris. Sena dėžė su jaunomis patrankomis.

— Ar iš jų buvo bent kartą iššauta?

— Žinoma! Ar tu manai, kad mes už dyką gauname specialų karo davinį?

— Bet ordinų dar negavote?

— O taip! — pasakė jis.

— Kapitonas paskutinis palieka laivą ir pirmutinis gauna ordiną.

— Ar užsitarnavote?

— Pagavome "Dortmundą", vokiečių transportinį, ir nesužalotą parsigabeno-

me.

— Kaip tai buvo įmanoma?

— Kartais atsitinka. Mes buvome prie "Dortmundo" priselinę visiškai arti. Mums juos sustabdžius, karininkai bandė atidaryti vožtuvus ir laivą paskaninti. Bet kažkas buvo netvarkoje, ir jie nevisi veikė. Mes skubiai įšokome į "Dortmundą", uždarėme vožtuvus ir išpompavome vandenį.

Sužinojau, kas reikalinga, ir išsirašiau iš ligoninės. Taigi, sabotažo nebūta ir anglai neturėjo nei naujos sistemos, nei naujo slapto ginklo, kuriuo sutrukdytų laivo pasiskandinimą.

Istorija perdaviau į Čilę.

(Tęsinys: Esu suimamas)

## PHILADELPHIA

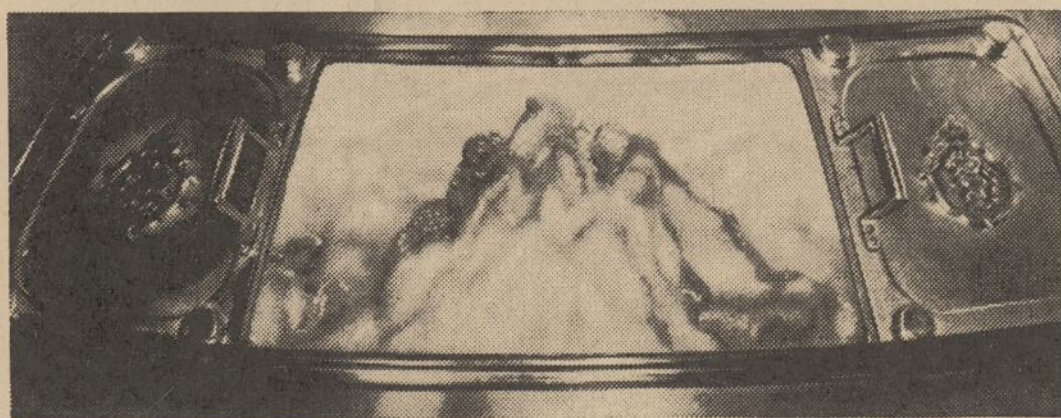
## TAUTINĖS S-GOS SUSIRINKIMAS

Sausio 17 d., 6 val. vak., Lietuvių Banke, įvyks Tautinės S-gos skyriaus narių metinis visuotinis susirinkimas. Susirinkime bus renkama 1959 m. valdyba, svarstomi šiuo, įvyksiančio sausio 24 d. reikalai ir kt. Šiuo programą išpildys V. Žukauskas, akordeonistas Ch. Daubaras ir jaunieji vietos menininkai. Be to visuotinio susirinkimo proga tikimasi ir laukiama svečių iš apygardos — New Yorko.

## TRUMPAI

• Per Kalėdas susižiedavo Z. Puzinaitė su inž. Tamosiūnu iš Bostono.  
• Sausio 10 d. mirė K. Banevičius, Tautinės S-gos skyriaus narių Genovaitės ir Algio Dilbų tėvas-uošvis.  
P. M.

# TODĖL, KAD STROH'S YRA UGNIMI VERDAMAS, TAI JOKS KITAS AMERIKOS ALUS NEGALI PRILYGTI STROH'S



Virimas, kurį jūs matote vykstant katile, yra sukeltas tiesioginės ugnies katilo apačioje. Ta kraštutinė kaitra ištraukia puikiausią skonį iš puikiausių produktų... padarydama Stroh's šviesesnį ir švelnesnį. Pasimėgauk gaivinančiu skirtumu vienintelio Amerikoje ugnimi virto alaus šiandien!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

## JUMS PATIKS

**Stroh's**

## JIS ŠVELNESNIS

Dabar vietinomis kainomis

# JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA

## EAST SHORE REALTY

780 East 185th Street  
Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekvieną dieną. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namus įsigysite — niekad nesigailėsite!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

## ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

## I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai  
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairius dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre  
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

## P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773.  
REZIDENCINIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-Insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

## LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1959 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savo savuose namuose. Klubas turi įvairius garsiausias. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausyti muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

## JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui  
Della E. Jakubs & William J. Jakubs  
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamotojai  
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.  
EN 1-1763 KE 1-7770

EAST CLEVELAND—EUCLED & SUPERIOR AVE.  
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

3 1/2 %

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

## CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

### Masinis susirinkimas

Šį sekmadienį, sausio 18 d., tuoj po pamaldų, lietuvių salėje įvyks masinis lietuvių susirinkimas Lietuvos pasiuntinybės prie Vatikano, padėčiai apsvastyti.

Tuo klausimu pranešimą padarys adv. J. Smetona. Visi lietuviai kviečiami susirinkime dalyvauti.

ALT

### Šv. Jurgio mokyklos

tėvų komitetas rengia kepinų išpardavimą sausio 18 d. mokyklos salėje. Vadovauja Mrs. Al. Cipilicki ir Mrs. A. Dailidė.

Tėvų komitetas taip pat ruošia tortų papuošimo kursų kiekvieną trečiadienį 6:30 val. vak. mokyklos salėje. Už pamoką 50 centų. Vadovauja Mrs. J. Kimball.

### St. Clair Savings and Loan Co.

ir 1958 metais augo ir didėjo. Visuose skyriuose pasiekti nauji rekordai — pranešė prezidentas Paul J. Schneller.

Apyvarta 1958 metais padidėjo \$4,747,921.00. Taip pat padidėjo santaupos, rezervai ir kitos pozicijos. Daugiau išduota paskolų namams ir kitiems banko klientų reikalavimams.

### Ramovės Clevelando skyriaus

metinis narių susirinkimas įvyks sausio 25 d., 11 val. 30 min. lietuvių salėje. Darbotvarkėje: ataskaitinis pranešimas; skyriaus valdybos ir rev. komisijos rinkimai; karo muziejaus steigimo klausimas; einamieji reikalai.

### Solistės Janinos Liustikaitės koncertas-rečitalis

Pasižymėjusioji italų mokyklos dainininkė J. Liustikaitė pasirodys Clevelando lietuvių salėje sausio 24 d., pianinu belydint muz. Švedui.

Pasklidus žinioms apie šį rečitalį mūsų visuomenėje, jau atsiranda ir susidomėjimo. Mes žinome, kad ta malonioji viešnia jau yra laimėjusi gražių pasisekimų per koncertus įvairiuose miestuose: Čikagoj, Detroit, Philadelphiaj, Bostone, Rochester, Toronte, Hamiltone, Delhi, Sudbury ir t.t. Tad netenka abejojti, kad ne tik žinovams, bet ir eiliniams klausytojams tai bus nekasdienis tikrojo meno pokylis. Tuo labiau, kad išgirsime nemažą naujų, dar negirdėtų kūrinių. Numatoma plati programa — nuo paprastų trumpų koncertinių numerių iki svarių ir imponuojančių klasinių šedevrų bei operinių ištraukų, arijų ir t.t.

Clevelandiečiams ir ypačiai kaimynams iš kitų miestų, besirengiantiems atvykti į tokį idomų vakarą, patariama susirūpinti bilietais iš anksto. Kainos nuo \$1.00 iki \$3.00. Gauti arba užsisakyti bilietus galima pas V. Balasaitį CE 1-6072 arba Lietuvių Prekybos Namuose. (Sk.)

### Mirė Juozas Kaunas

Amerikoje išgyveno apie aštuonerius metus. Paliko liudėsyje žmoną Magdaleoną, sūnus Juozą, Joną su žmona, Petrą su žmona ir anūką Saulių.

Palaidotas sausio 12 d.

### Ign. Gatautis,

Clevelando Vaidilos teatro administratorius praneša, kad sausio 31 d. teatras daro išvyką į Detroitą ir ten vaidins A. Landsbergio "Penki stulpai turgaus aikštėje".

Lietuvių Fronto Bičiulių Clevelando skyriaus naująją valdybą sudaro: Dr. K. Ambrozaitis, J. Mikonis ir Vl. Palubinskas.

### Ieške skrybelės

Naujų Metų pobūvy Naujosios parapijos salės rūbėnėje per apsirikimą buvo sukeista skrybele. Malonėkite grąžinti šį šeštadienį nuo 1 val. iki 4 val. į Naujos parapijos salę.

Jonas Kazlauskas, Dirvos bendradarbis, jau pildo pajamų mokesčius (Income Tax)

pagal susitarimą Dirvos patalpose.

Saukti telefonu — RE 1-7222.

Dr. K. Pautienis ir šiais metais apmokėjo metinę Dirvos prenumeratą savanoriui kūrėjui A. Mackevičiui.

Sofija Mudrauskienė, kaip ir praėjusiais metais, išvyko į Floridą ir ten praleis žiemą.

### Jaunimo vakaras atidėtas į vasario 8 d.

Sausio 17 d. turėjęs įvykti antrasis Clevelando jaunimo vakaras, dėl nepalankiai susidėjusių aplinkybių, nukeltas į vasario 8 d. (sekmadienį), vakaras vyks lietuvių salėje.

Visa vakaro programa bus tikrai įdomi ir atlikta pačio jaunimo. Išgirsime literatūros ir dainos montažą "Lietuva savame žodyje", pastatytą sutelktinėmis jėgomis.

Šio vakaro rengimo komisijos branduolį sudaro A. Garlauskas — pirmininkas, Jūratė Gailiūšytė ir Aldona Balčiūnaitė — rūpinasi programos suorganizavimu; Audronė Gelažytė ir V. Gelgotas — techniškai ir ūkio reikalais.

### GERI NAMAI

E. 76 St., netoli Donald Ave., 2 šeimų, po 4 ir 4 k. Gaso pečiai. Garažas. Prašo \$11,700.

E. 79 St., lenkų ir lietuvių rajone delikatesų krautuvė. Per savaitę \$1,300 — \$1,500 pajamų. Už \$6000 ir prekes.

### J & M REALTY

UT 1-7906 ED 1-3363

### 2 ŠEIMŲ NAMAS

5 ir 6 kamb., penki nauji garažai. Šv. Jurgio parapijos rajone. Nauji centralinio šildymo gaminiai pečiai. EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis IV 1-6561 MU 1-2154

### Rusų baleto grupė Beryozka

Clevelande gastroliauja sausio 17 ir 18 dienomis (šeštadienį ir sekmadienį). Spektakliai įvyks Cleveland Music Hall. Bilietai parduodami Burrows knygyne ir prie įėjimo. (Skelbimas)

### J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas  
1254 Addison Road  
Tel. HE 1-6352

Atidara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

### AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas. Parduodami amžini akumuliatoriai. 24 hours towing. Dienos tel.: HE 1-6352. Nakties tel.: LI 1-4611.

## PARENGIMŲ kalendorius

Sausio 24 d. SLA 136 kuopos vakaras Lietuvių salėje.

Sausio 31 d. lietuvių salėje vaidinimas. Rengia 68 Balso sk.

Vasario 7 d. Užgavėnių blynų balius Naujosios Parapijos salėje. Rengia šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tėvų komitetas.

Kovo 1 d. skaučių rengiamas Kaziuko mugė Lietuvių salėje.

Kovo 14 d. Vilties Draugijos namo ir ofsetinės Dirvos spaustuvės atidarymas.

Balandžio 11 d. Vysk. M. Valančiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras.

Gegužės 2 d., Slovenian Auditorium JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų konkursas. Rengia Dirva.

### V. Mariūno paskaita

Sausio 9 d. Čiurlionio namuose įvyko LSS Clevelando skyriaus susirinkimas, kurio metu V. Mariūnas skaitė paskaitą apie eksistencializmą. Kadangi tema labai plati ir apimanti išties filosofinę kryptį, tad prelegentas pasistengė klausytojus tik supažindinti su šios filosofinės krypties esme ir svarbiausiais eksistencializmo atstovais. Paskaita buvo išsami ir įdomi. Susirinkimas svarstė ir keletą aktualių veiklos uždavinių, būtent Vasario 16 proga rezoliucijų siuntimą įvairiems Amerikos valdžios atstovams bei politikams, Lietuvos atstovybės reikala Vatikane ir kitus reikalus.

I. Stasaitė

### MŪSŲ SPECIALYBĖ

Vaistų siuntimas į užsienius. Mūsų sandėliai yra pilni, ir užsakymai greit išpildomi. Kainos visiems prieinamos.

### MODERN DRUG

12429 St. Clair Ave.  
MU 1-2342 (k)

### J. CIJUNSKAS

### LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.  
Cleveland 8, Ohio  
Telef.: LI 1-5166

### NELAIMĖ IR LIGA

Liga ir nelaimė ištinka netikėtai. Todėl tu turi užsitikrinti, kad TAVO šeima būtų apsaugota pagal Accident and Sickness planą.

NATIONWIDE INSURANCE COMPANY siūlo platų ligoninės, medicinos, operacinių ir nedarbingumo pajamų draudimų žemomis kainomis!

Dėl smulkesnės informacijos skambinti:

PAULINA MOZURAITIS,

Agentas  
Tel. SK 1-2183

## Announcing the Opening of

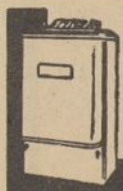
## PAGLIO'S Restaurant and Lounge

3425 RICHMOND RD.

Serving the Ultimate in Italian & American Cuisine

Banquet Room Available . . . Seats 300

Call AN 1-2040



Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti  
• Vasaros VĖDINIMĄ • Žiemos ŠILDYMĄ

Itaisymo VISŲ METŲ

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA O

# DIRVA

THE FIELD

## BENDRUOMENĖ DERINA DARBA

• PLB Seimui išrinkus PLB Valdybą, Bendruomenės gyvenime prasidėjo naujas tarpsnis. Suprantama, atskirų kraštų LB ir toliau veiks kaip veiklos, veikimo laisvės joms taip pat laiduoja ir PLB Seimo priimtoji PLB konstitucija, tačiau su PLB Valdybos atsiradimu bus taip pat siekiama didesnės darbo koordinacijos ir bendrų pastangų bendriesiems LB siekimams bei uždaviniams.

Darbo koordinacijos ir bendrų pastangų klausimai dar turės būti išsiaiškinti bei sutarti. Tai turės padaryti atsakingieji LB organai. Natūralu, kad PLB Valdyba visų pirma pasitarimus pradeda su JAV ir Kanados bendruomenėmis: jos yra didžiausios ir arčiausia prie PLB Valdybos. Projekteuojamas bendras trijų valdybų posėdis — PLB Valdybos, Kanados LB Krašto Valdybos ir JAV LB Centro Valdybos. Parengiamieji tokio posėdžio reikalai tvarkomi tarpusavio susirašinėjimu, taip pat jais buvo kalbėtasi PLB Valdybos vicepirm. V. Meilui lankantis Clevelande ir JAV LB Centro Valdybos pirm. St. Barzdukui lankantis Toronte.

• Dr. A. Gerutis neseniai lankėsi Romoje ir iš ten buvo užsukęs į Capri salą aplankyti Axel Muntės vilą. Axel Muntės viloje yra išstatyti visi "San Michele knygos" vertimai. Garbinėje ir kiekvienam lankytojui matomoje vietoje išstatytas vertimas ir lietuvių kalba.

• Dail. T. Valius, gyvenęs Kanadoje, išrinktas Kanados Grafikų Sąjungos valdybos nariu.

• Chicago lietuvų inžinierių ir architektų sąjungoje yra 85 nariai. Dalis jau čia baigusius aukštuosius moks-

lus, gi didžioji dalis atvykusi iš Lietuvos.

• Iš Romos gauta žinių, kad su siunčiamomis Vatikanui telegramomis dėl Lietuvos pasiuntinybės reikalų, ten skaitomasi. Būtų gerai, kad tokių telegramų būtų dar daugiau, reikalas tebėra neišspręstas.

• Sporto žinios Nr. 11-12 išėjo iš spaudos ir siuntinėjamos prenumeratoriams. Jame rasite lengvosios atletikos varžybas pasaulyje ir taip pat visas pasekmes pirmųjų trijų vietų, Chicago lietuvų krepšinio pirmenybės, iš futbolo pasaulio ir kt.

### KLAIDOS ATITAIŠYMAS

Skelbta išvyka į Manistee, Mich., kur bus praves-tos slidinėjimo varžybos, įvyks vasario 7-8 d.d., bet ne vasario 6-7 d.d., kaip mes per klaidą paskelbėme.

V. V. Sporto A-dos K-tas

### J. GINKUS DĖKOJA

Nuoširdžiai dėkoju daktarui V. Paprockui už sėkmingą manęs gydymą. Būdamas ligoninėje patyriau daktaro didelį rūpestingumą, atidžią priežiūrą ir nepaprastą pareigingumą, kas, be abejo, pagreitino mano pasveikimą.

Kartu turiu didelį ačiū prel. J. Balkūnui, kan. J. Končiui, kun. J. Čekavičiui, kun. S. Dabušiui, kun. L. Jankui, kun. V. Pikturai, vienuoliui tėvui Petru, tautinių ir kitų organizacijų atstovams, jų valdyboms, draugams ir pažįstamiems, kurie visi mane lankė ligoninėje, atnešė gėles ir linkėjo greičiau pasveikti. Visi prašau priimti mano širdingą ir didelę padėką.

Visus prašau priimti mano širdingą ir didelę padėką.

Mielam bendradarbiui

### PETRUI KAUNUI

reiškiam gilią užuojautą jo mylimam tėveliui mirus.

Ignas Muliolis  
Viktoras Petruškevičius  
Petras Bartkus  
Vladas Maslauskas

A. A.

### JUOZUI KAUNUI mirus,

gilią ir nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai, sūnams JUOZUI, JONUI su žmona ir PETRUI su šeima.

Kazlauskų šeima

A. + A.

### JUOZUI KAUNUI mirus,

jo žmonai, sūnams Juozą, Joną su žmona Liucija, Petrą su žmona Vandute ir anūką Saulių, nuoširdžiai užjaučiu ir reiškiam gilią užuojautą.

Henrikas Macijauskas

## ELTOS PROVOKACIJA

Vliko leidžiama ELTA gruodžio 31 d. savo biuletenyje iš Reutlingeno rašo: "Iš New Yorko dingo V. Gedgaudas, buvęs "Vienybės" bendradarbis. Spėjama, kad išvykęs į Lietuvą".

Kaip jau mūsų skaitytojams gruodžio 25 d. buvo žinoma, V. Gedgaudas atsikėlė gyventi į Clevelandą iš Chicagos ir įsijungė į Dirvos redakcinį darbą, todėl reikia tik stebėtis tokia Eltos provokacija, bandant šmeižti mūsų bendradarbi.

Tas tik dar kartą įrodo, kiek yra rimtos Eltos informacijos, kurios leidžiamos žmonių suaukotois pinigais.

## DETROIT

### Koncertas

Vietos sporto klubas Kovas kruopščiai ruošiasi koncertui, kuris įvyks sausio 17 d. 7:30 val. vak. buvusioje lietuvių svetainėje, prie Vernor ir 25-tos gatvių sankryžos.

Meninę programą išpildys solistė Vaclova Žiemelytė ir vietos tautinių šokių grupė "Šilainė". Akompanuos muzikas St. Gailevičius.



Vaclova Žiemelytė.

Jaunoji solistė šiuo metu tęsia studijas Toronto Muzikos Konservatorijoje, kuri jai paskyrė stipendiją. Ji sėkmingai yra koncertavusi Kanadoje ir Chicagoje. Detroite pasirodys pirmą kartą.

Po koncerto, grojant geram orkestrui šokiai. Veiks ir bufetas.

Pelnas yra numatomas skirti pagalbėti lietuvių krepšinio rinkinei, vykstančiai Pietų Amerikon.

Rengėjai maloniai kviečia visuomenę atsilankyti.

### Jubiliejinė sueiga

40-ties metų Lietuvių Skautų Sąjungos Jubiliejinė sueiga įvyks sausio 18 d. 12:30 val. Hispanos Unidos salėje. Po sueigos bus meninė programa.

Kviečiami visi atsilankyti.

### Krištynos

Albina ir Jonas Vyšniauskai gruodžio 27 d. pakrikštijo sūnų vardu Gediminas. Be Gedimino, Vyšniauskai auginą dar du sūnus. Vaisės praėjo gražioje nuotai-koje. dalyvaujant giminėms ir pažįstamiems.

### Mirė

Prieš Naujus Metus mirė prekybininkas Jonas Nakas, savaite išgulejęs For-



LVS Ramovės Clevelando skyrius sausio 11 d. paminėjo Klaipėdos atvadavimo sukaktį. Paskaitą "Lietuva abipus Šešupės Nemuno" skaitė Edv. Karnėnas. Nuotraukoje — minėjimo prezidiumas: A. Jonaitis (LVS Ramovės sk. pirm. ir Klaipėdos sukilimo dalyvis), H. Janužys, F. Eidimtas (su- kilimo dalyvis) ir K. Zukas.

Dirvos nuotrauka.

## BALTIMORĖS LIETUVIAI

Tautinės S-gos 8 sk. paskutiniame persių metų susirinkime gruodžio 6 d. buvo svarstyti klausimai, susiję su iš Centro Valdybos gautais aplinkraščiais ir nurodymais.

Plačiai aptartas tautinės spaudos klausimas. Sudarytas numatamųjų "Dirvos" skaitytojų-prenumeratorių sąrašas ir pasiūstas redakcijai. Nariai pageidavo, kad "Dirvoje" būtų daugiau korespondencijų iš lietuvių kolonijų veiklos.

Spaudos ir Informacijos nariui E. Sliziui dėl nesveikatos pasitraukus iš pareigų, jo vieton išrinktas Antanas Česonis.

Išnagrinėta būsimojo seimo anketa ir aptarti kiti reikalai. Skyriun įstojo seni tautinės minties puoselėtojai ir veikėjai Antanas Česonis ir Karolis Grintalis. Jie dalyvavo ir paskutiniame susirinkime, įnešdami gyvumo ir naujų minčių.

Tautinės S-gos 8 skyriaus iniciatyva gruodžio 6 d. įvyko Dr. V. Kudirkos ir kan. J. Tumė-Vaižganto minėjimas. Apie Dr. V. Kudirką pranešimą darė mok. K. Dulys, apie kan. J. Tumė-Vaižgantą — poetas K. Bradūnas. Pranešimai buvo kruopščiai ir kėndensuotai paruošti, labai vaizdžiai per-

do ligoninėje. Palaidotas sausio 2 d. Laidotuvėse dalyvavo didelis būrys gimininių ir pažįstamų. Paliko žmoną, sūnų su žmona ir anūkus.

Velionis buvo vienas iš seniau atvykusių ateivių, sąmoningas lietuvis ir nemažai pagalbėjo tremtiniais.

### BALFo 76 skyriaus susirinkimas

Sausio 18 d., sekmadienį, buv. Lietuvių svetainės mažojoje salėje, tuoj po 11 val. pamaldų šaukiamas BALFo 76 skyriaus visuotinis, metinis narių susirinkimas. Bus renkama nauja valdyba, pranešimas iš BALFo Seimo, aptariami svarbūs veiklos ir šalpos reikalai. Visi skyriaus nariai maloniai prašomi susirinkime dalyvauti.

BALFo 7, skyriaus valdyba

teikti klausytojams. Ponia Dr. E. Armanienė perskaitė ponios Klimienės paruoštą referatą "Moterys Dr. V. Kudirkos gyvenime".

Akt. J. Palubinskas ir stud. G. Buračaitė paskaitė iš minimųjų didžiųjų lietuvių kūrybos. Mokinės Dulytė ir Vaškytė paskambino pianinu.

Minėjimą pravedė Dr. E. Armanienė. Scena buvo papuošta Dr. V. Kudirkos ir kan. J. Tumė-Vaižganto paveiksiais, Vytimi, tautiniais kaspinais ir gėlėmis.

Gaila, kad minėjimą atsilankiusių skaitytojų nebuvo didelis. Tai taip sėmiamasi stiprybės iš praeities!

LVS "Ramovės" Baltimorės skyrius sausio 31 d. rengia įdomų linksmavakarį "Šiupinį". Ramovėnai ne tik kariuomenės minėjimo iškilmėse duoda vis ką nors naujo savo programoje, bet ir parengimuose supažindina su naujomis meninėmis įgėjomis.

"Šiupinio" programą išpildys Rygos mažojo teatro artistas Antanas Gedvila.

M. K-a

## DIRVOS TALKA

Mums būtinai reikia 500 naujų skaitytojų. Jie turi užpildyti mirusių senų skaitytojų eiles, jie turi padėti sudaryti ir sąlygas Dirvai dar dažniau išeiti. Nepadidinę savo skaitytojų šeimos dar 500 naujų prenumeratorių, mes negalėsime Dirvos leidimo dažinti. Be visų mūsų skaitytojų ir bičiulių talkos tas planas nebus įvykdytas. Tai žinodami mes ir prašome:

1. Užprenumeruokite Dirvą savo artimiesiems, kurie dar Dirvos neskaito.
2. Paraginkite Dirvą prenumeruoti artimiausius savo draugus ir kaimynus.
3. Priminkite visiems tautinių organizacijų nariams, kad jų pareiga patiems Dirvą prenumeruoti ir kitus raginti.
4. Prisidėkite keliais aukos doleriais į fondą, kurio pinigais mes Dirvą užprenumeruojame likusiems Europoje, sergantiems ir į didelį vargą patekusiems.

Visi, kurie atsiųs bent vieną naują metinį skaitytoją, galės laimėti: rašomąją mašinėlę, radijo aparatą, už \$100.00 lietuviškų knygų biblioteką ir eilę kitų dovanų. Visi nauji skaitytojai, Dirvą užsisakydami patys ar kiti jiems užsakydami, gauna \$2.00 nuolaidos ir metams moka tik \$6.00.

Mes laukiame ir tikime, kad bendroje talkoje tuos 500 naujų skaitytojų surasime. Tik tegul iki kovo 14 d. visi įsitraukia į talką Dirvos skaitytojų šeimą didinti.

Talką vykdydami naudokite čia esančią atkarpą:

Prašau Dirvą 1959 metais siųgti:

Pavardė, vardas

Adresas

Prašomą siųgti Dirvą užsakė

(Duoti pilną užsakymo adresą)

Drauge siunčiame \$..... mokėsti.